

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2170 Merksem 1

ISSN 0771-5277

Periode: oktober – november – december 2003

Erkenningsnr. P209674

Redactie: Dr. J-P. Borie (Compiègne, France), Dr. L. De Bruyn (Antwerpen), T. C. Garrevoet (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Amsterdam), Dr. K. Martens (Brussel), H. van Oorschot (Amsterdam), D. van der Poorten (Antwerpen), W. O. De Prins (Antwerpen).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Nieuwe Donk 50, B-2100 Antwerpen (Belgium).

e-mail: willy.deprins@antwerpen.be.

Jaargang 31, nummer 4

1 december 2003

A final note on the taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* and its relationship to *Plebejus (Aricia) anteros* (Lepidoptera: Lycaenidae)

Zdravko Kolev

Summary. It is confirmed, based on research in the type locality of the taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 and in further seven Bulgarian populations of *Plebejus (Aricia) anteros* (Freyer, [1838]), that *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 is an infrasubspecific taxon and a junior subjective synonym of *Lycaena anteros anteros* Freyer, [1838]. Several previously unnoticed factual errors in Nekrutenko's paper are also discussed, and the distribution of *P. (A.) anteros* in Bulgaria is summed up.

Резюме. Изследванията на материал от типовото находище на *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 и от други седем български популации на *Plebejus (Aricia) anteros* (Freyer, [1838]) потвърждават, че *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 е инфраподвидов таксон и младши субективен синоним на *Lycaena anteros anteros* Freyer, [1838]. Дискутират се някои фактологически грешки в работата на Некрутенко и се обобщава разпространението на *P. (A.) anteros* в България.

Samenvatting. Een slotbemerking over het taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* en diens relatie met *Plebejus (Aricia) anteros* (Lepidoptera: Lycaenidae)

Door onderzoek van de type-lokaliteit van het taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 en van zeven andere Bulgaarse populaties van *Plebejus (Aricia) anteros* (Freyer, [1838]) kon aangetoond worden dat *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko een infrasubspecifiek taxon is en een jonger subjectief synoniem van *Lycaena anteros anteros* Freyer, [1838]. Verschillende vroeger niet opgemerkte feitelijke fouten in het artikel van Nekrutenko worden aangeduid, en de verspreiding van *P. (A.) anteros* in Bulgarije wordt besproken.

Résumé. Une note finale sur le taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* et sa relation avec *Plebejus (Aricia) anteros* (Lepidoptera: Lycaenidae)

Basé sur une étude de la localité type du taxon *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 et de sept autres localités bulgares de *Plebejus (Aricia) anteros* (Freyer, [1838]), il est possible de confirmer que *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko est un taxon infrasubspécifique et un synonyme subjectif plus récent de *Lycaena anteros anteros* Freyer, [1838]. Plusieurs erreurs,

auparavant non remarquées, dans l'article de Nekrutenko, sont discutées et la distribution de *P. (A.) anteros* en Bulgarie est établie.

Key words: Lepidoptera – Lycaenidae – *Plebejus* – *Aricia* – *anteros*– *orpheus* – taxonomy – synonymy – distribution – Bulgaria – Balkan Peninsula.

Kolev, Z.: Department of Ecology and Systematics, P.O. Box 65 (Viikinkaari 1), FIN-00014 University of Helsinki, Finland. E-mail: Zdravko.kolev@helsinki.fi.

In a revision of the taxa belonging to *Ultraaricia* Beuret (Nekrutenko 1980) the taxon "*Aricia (Ultraaricia) orpheus* sp. nov." was described from Bulgaria. It was said to differ by the similar *Plebejus anteros* (Freyer, [1838]) by a larger size, the constant presence of a black spot in the discal cell on the underside of the forewing (which Nekrutenko claimed to be absent in *anteros*), and by features of the male genitalia. However, soon afterwards studies of Turkish (Koçak 1983: 30) and Greek (Coutsis 1983: 200) material demonstrated conclusively that in fact the specimens described by Nekrutenko represent nothing more than an individual form frequently occurring within populations of typical *anteros* (see also Hesselbarth *et al.* 1995: 641–642). Coutsis (1983) and Hesselbarth *et al.* (1995) specifically stressed that genital differences such as had been supposedly discovered by Nekrutenko were in fact non-existent in this individual form.

Thus "*Aricia (Ultraaricia) orpheus*" turned out to be a particularly short-lived taxon which should have certainly deserved no further discussion were it not for a recent checklist of Balkan butterflies, in which "*Ultraaricia orpheus*" was listed as a bona species together with "*Ultraaricia anteros*" (Jakšić 1998: 12). Lest further confusion be generated by this publication, it appears necessary to once again dwell upon the subject of morphological variability of *anteros* with the addition of previously unpublished information from Bulgaria, including the type locality of *orpheus*.

The present author's research on the morphological variability of *Plebejus anteros* in eight separate Bulgarian localities fully confirms the conclusions of Koçak (1983), Coutsis (1983) and Hesselbarth *et al.* (1995). Of particular relevance is my research in the type locality of *orpheus*, Mt. Alibotush. There, on 3.VII.1994, I found *anteros* to be very abundant in the upper reaches of Hambar Dere gorge, at 1400–1600 m. The type series of "*Aricia (Ultraaricia) orpheus*" consists of a male holotype and seven paratypes (3♂, 4♀) with data given by Nekrutenko as "Mts. Alibotusch 1600 m, 21.VII.1929, Al. K. Drenowski leg."; in addition there is a pair (♂, ♀) from "Mts. Pirin, 1000 m, 11.VI.1929, Al. K. Drenowski leg." (Nekrutenko 1980: 63). Hambar Dere gorge is situated in the eastern half of the mountain and it is in this part that Drenovsky collected most extensively during his expeditions. In fact, as far as can be judged by Drenovsky's own accounts (e.g. Drenowski 1930; 1931), most of material from Alibotush collected in the altitude range 1200–1700 m originates precisely from this gorge. Therefore Hambar Dere can be regarded with a very high degree of certainty as the site of origin of most of the type series of "*Aricia (Ultraaricia) orpheus*". The two paratypes from "Pirin, 1000 m" probably

originated from the immediate vicinity of Alibotush, most likely the surroundings of Paril or Gaitaninovo villages where Drenovsky by his own accounts collected repeatedly (Drenowski 1931). Fig. 1 shows the known distribution of *P. anteros* in Bulgaria and the location of Hambar Dere gorge.

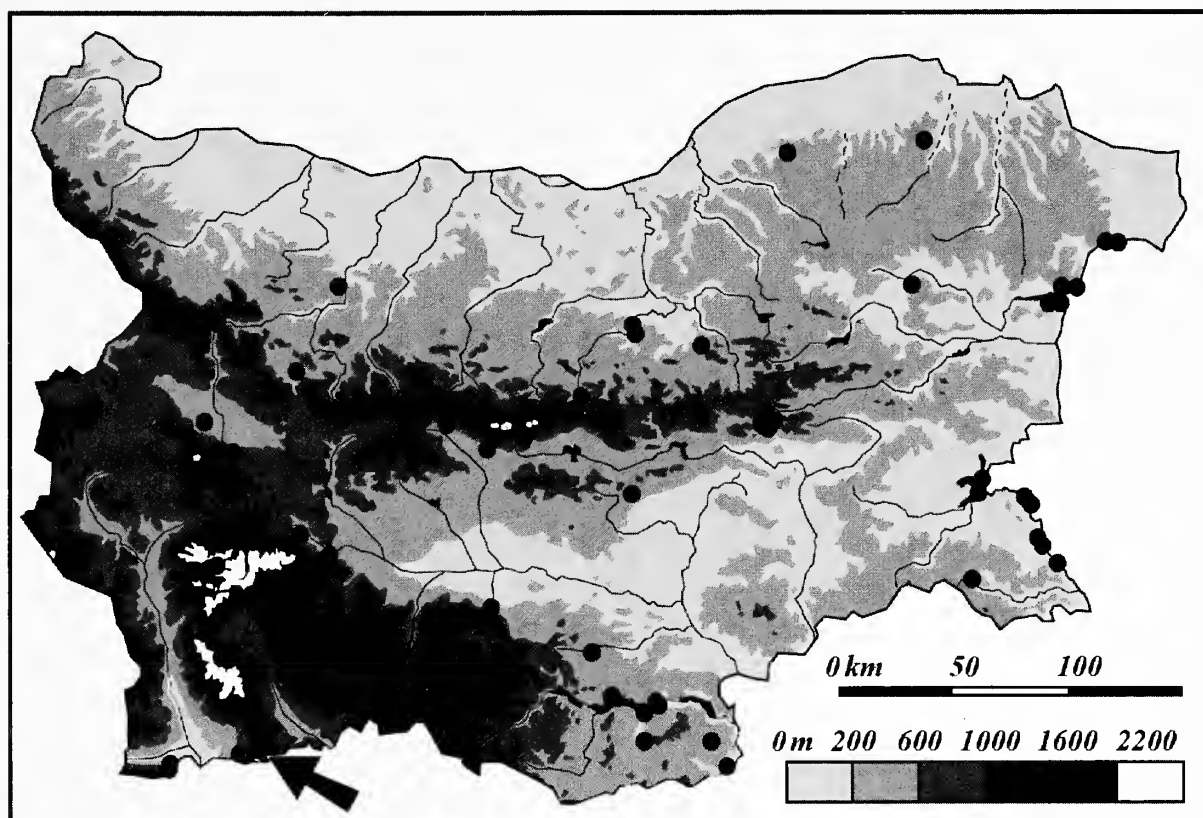

Fig. 1. Known distribution of *Plebejus (Aricia) anteros* (Freyer, [1838]) in Bulgaria (black dots), after Abadjiev (2001), and unpublished data (leg. et coll. Z. Kolev; leg. et coll. D. Staykov; leg. A. Slivov, coll. Institute of Zoology – Sofia). The black arrow in the lower left-hand corner indicates the restricted type locality of *Aricia (Ultraaricia) orpheus* Nekrutenko, 1980 (Mt. Alibotush: Hambar Dere gorge, 1600 m).

The specimens of the population of *anteros* in Hambar Dere gorge are completely identical with all other populations of *anteros* in the country studied by myself. This population does not, in its entirety, match the description of *orpheus*. The size is greatly variable in both sexes, as typical for *anteros*, with only very few specimens being as large as the type specimens of *orpheus* which have forewing lengths of 15.5 ± 0.5 mm (Nekrutenko 1980: 63). More important, the expression of the discal spot on the underside of the forewings is also very variable in both sexes. In the said locality in Alibotush I managed to find specimens in which both forewings had discal spots as well as specimens completely lacking such. Most convincing is the fact that, along with these, specimens were found in which such a spot was present on one of the wings while being absent on the other (Fig. 2: 1). Such "transitional" specimens are to be found in all populations of *anteros* studied by myself (Fig. 2: 3, 4, 7 & 8)¹.

¹ It is interesting to note that with respect to this character *anteros* and its closest relatives such as e.g. the taxon *crassipunctus* Christoph, 1893 (cf. Hesselbarth *et al.* 1995: 387) differ from the other members of subgenus *Aricia* which lack such discal spots.

Hence it can be concluded that, as elsewhere in Bulgaria (pers. observ.), Greece (Coutsis 1983) and Turkey (Koçak 1983), the supposedly species-specific external characters as defined by Nekrutenko for *anteros* and *orpheus* are not only greatly variable but actually form a complete cline. The examination of the type population thus confirms that Nekrutenko's concept of "*Aricia* (*Ultraaricia*) *orpheus*" as a taxon distinct from *anteros* and constant in its characters is fallacious.

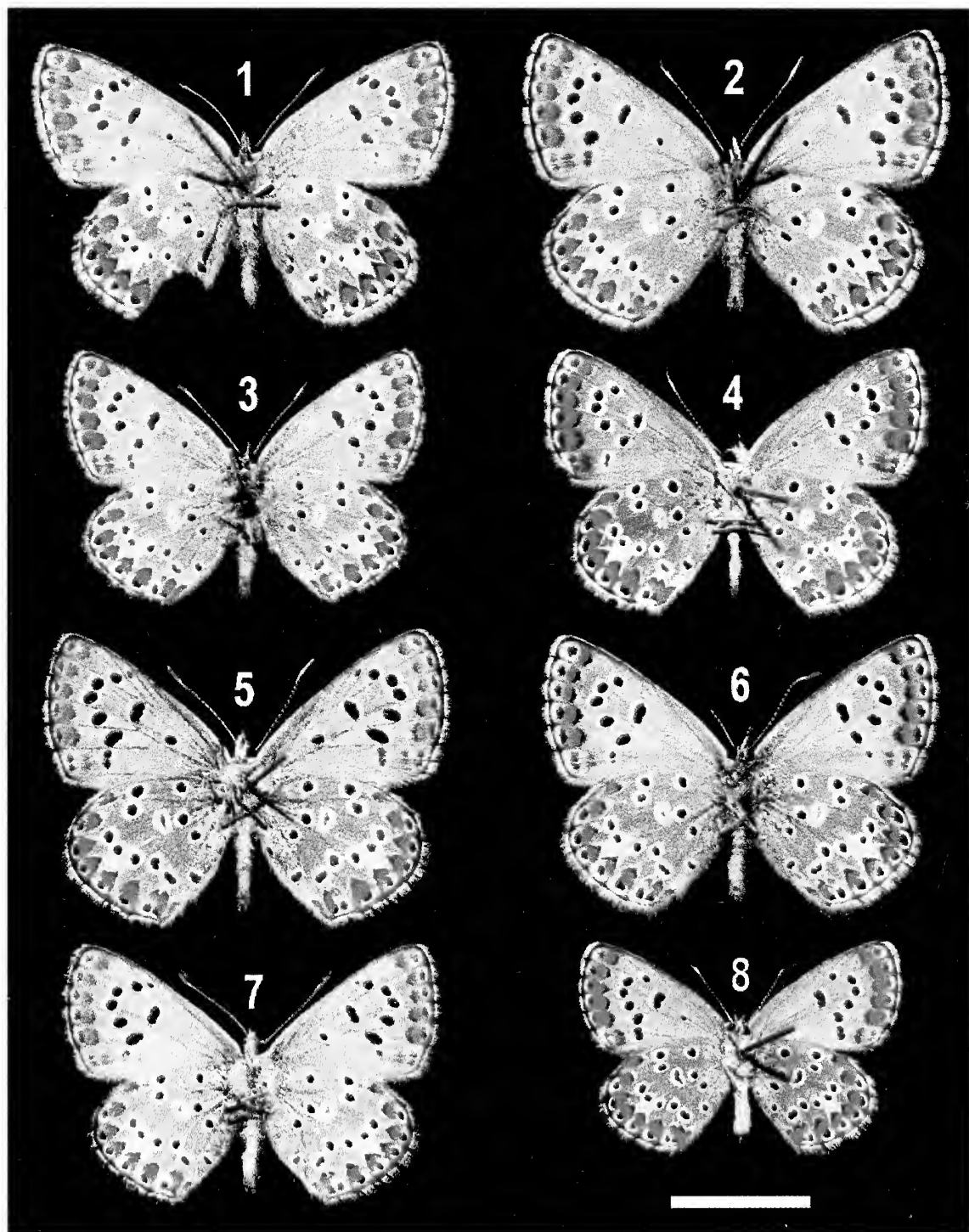

Fig. 2. Undersides of *Plebeius* (*Aricia*) *anteros anteros* (Freyer, [1838]) from Bulgaria. 1–7: ♂♂, 8: ♀; all Z. Kolev leg. et coll. 1.– Mt. Alibotush, Hambar Dere gorge, 1600 m, 3.VII.1994; 2.– Rhodopi Mts., Lukovitsa river gorge, 300 m, 11.VI.1994; 3.– idem, 22.VI.1991; 4.– Stara Planina Mts., Karandila nature park, 1000 m, 21.VII.1999; 5–8: idem, 22.IX.2002. Scale bar = 1 cm.

At this point the central problem of the type series of *orpheus* must be addressed, or, more precisely, the question of how such a uniform series of specimens, so unlike a random sample of typical *anteros* from the same (or, for that matter, any) locality, ever came into existence. Nekrutenko's version is as follows: "It can just be supposed now that, getting into difficulties with determination and trying to avoid publication of misidentification [Nekrutenko believed – erroneously, as shall be shown below – that Drenovsky never mentioned *anteros* from Alibotush in his publications], Drenovsky turned for advice to Sheljuzhko, who was a recognized authority in Palearctic Lepidoptera, and sent him a round number (5 males and 5 females) of specimens. This way the material found itself in the collection of the Kiev State University. For unknown reasons it fell out of Sheljuzhko's attention and until now remained undescribed." (Nekrutenko 1980: 66).

My own interpretation of the facts is that the type series of "*Ultraaricia orpheus*" is no more than a biased sample, originally selected by Drenovsky for the presence of discal spots on both wings. Drenovsky was a perceptive and broad-minded expert on Bulgarian and Balkan Lepidoptera. His numerous publications testify to his consistent attempts to assess the individual and geographical variation of even trivial species against published descriptions and illustrations. It is therefore in keeping with the facts to suppose that, upon cross-checking his material of *anteros* from Alibotush and the neighbouring parts of Pirin against the illustrations in Seitz's famous catalogue (1907–1909), the standard reference work at that time, Drenovsky must have found out that part of his material differed from the illustrated specimen's underside (Seitz 1909: Plate 80, *c*) in that they possessed forewing discal spots. These specimens he must have separated from the rest, "typical" *anteros* and sent to Leo Sheljuzhko, a foremost expert on Lycaenidae, for an opinion. Since Sheljuzhko apparently never published on these specimens (cf. Nekrutenko 1980: 66) it is most likely that he recognized them as only a part of a cline not worthy of a formal designation. Whether he communicated this to Drenovsky or whether the latter reached the same conclusion on his own (or, most likely, both), it is most probable that Drenovsky himself did not attach any significance to the matter as there is no mention of it in any of his publications.

Finally, there are some other factual errors in Nekrutenko's paper that have evaded notice so far and therefore must be commented upon. In the remarks following the description of *orpheus* he writes (p. 65–66): "The specimens that served as the type material were collected by Al. K. Drenowski, who was a member of the Royal Natural History Institute [sic] (Sofia) expedition exploring the Lepidoptera of the Alibotush mountain range in 1929–1930." In fact Drenovsky, the pioneer of butterfly and insect studies on Alibotush, was never a member of the expeditions to that region organized by the Royal Entomological Station at the Royal Museum (sic!) of Natural History – Sofia. The latter were led by Krústyu Tuleshkov, who was Drenovsky's rival when it came to the exploration of Mt. Alibotush; therefore Drenovsky and Tuleshkov concentrated

their simultaneous research on different (respectively the eastern and western) parts of the massif.

Nekrutenko continues (p. 66): "The most strange fact is that in the reports of this expedition Drenowski (1930, 1931, 1932) and Tuleschkow (1929, 1931) passed over in complete silence this quite unusual butterfly find [*Ultraaricia orpheus*] (*anteros* is also absent in their faunal lists)". In fact already in his first paper on the butterflies of Alibotush Tuleschkow wrote about "*Lycaena anteros*": "[Common in all mountain meadows up to 1600 m]" (Tuleschkow 1929). Similarly, Drenovsky wrote about *anteros*: "[The most widespread [in Alibotush] species of its genus [*Lycaena*], found in all forest glades at 1000–1700 m]" (Drenowski 1933).

A final misrepresentation is found in Nekrutenko's statement (p. 65) that "...the distributional picture of *A. (U.) anteros* in the Balkan Peninsula is not clear, and there are only three reliable records for Bulgaria (Buresch & Tuleschkow 1930: 164)...". In fact, the said work lists no less than 27 (!) separate localities from all parts of Bulgaria and from an altitude range of 0–1600 m; how Nekrutenko arrived at the conclusion that of these only three were to be regarded as reliable, is beyond comprehension.

Acknowledgements

I thank Mr. Dimitre Staykov (Varna) for his distributional records and Mr. Alexander Slivov (Sofia) for the kind permission to examine the collection of the Institute of Zoology – Sofia.

References

- Buresch, I. & Tuleschkow, K., 1930. [Die horizontale Verbreitung der Schmetterlinge (*Lepidoptera*) in Bulgarien]. II. — *Mitt. königl. nat. Inst. Sofia* 3: 145–248 (in Bulgarian).
- Coutsis, J. G., 1983. Notes on *Ultraaricia anteros* Freyer (Lep.: Lycaenidae) from Greece. — *Entomologist's Rec. J. Var.* 95: 200–201.
- Drenowski, A. K., 1930. Verzeichnis der auf dem Alibotuschgebirge gesammelten Lepidopteren (In N.O. Mazedonien). — *Mitt. bulg. ent. Ges.* 5: 107–124 (in Bulgarian).
- Drenowski, A. K., 1931. Zweiter Verzeichnis der auf dem Alibotuschgebirge gesammelten Lepidopteren (In bulgar. N.-O. Mazedonien). — *Mitt. bulg. ent. Ges.* 5: 107–124 (in Bulgarian).
- Drenowski, A. K., 1933. *Ueber die Lepidopteren-Zonen auf dem Alibotuschgebirge (In bulgarisch Mazedonien)*. — Hofdruckerei. Sofia, 51 pp. + 2 map sheets (in Bulgarian).
- Hesselbarth, G., Oorschot, H. van, & Wagener, S., 1995. *Die Tagfalter der Türkei unter Berücksichtigung der angrenzenden Länder*. — Selbstverlag Sigbert Wagener, Bocholt. Band 1+2, 1354 pp., Band 3, 847 pp.
- Jakšić, P., 1998. *Male genitalia of butterflies on Balkan Peninsula with a check-list (Lepidoptera: Hesperioidea and Papilionoidea)*. — František Slamka, Bratislava, 144 pp.
- Koçak, A. O., 1983. Critical Check-List of European Papilionoidea (Lepidoptera). — *Priamus* 3: 11–37.
- Nekrutenko, Y. P., 1980. Revisional notes on lycaenid species assigned to *Ultraaricia* Beuret (Lycaenidae). — *Nota lepid.* 3: 55–68.
- Seitz, A., 1907–1909. *Die Großschmetterlinge der Erde eine systematische Bearbeitung der bis jetzt bekannten Großschmetterlinge. I. Abteilung: Die Großschmetterlinge des Palaearktischen Faunengebietes. I. Band: Die Palaearktischen Tagfalter*. — Fritz Lehmann Verlag, Stuttgart, 379 pp., 89 colour plates.
- Tuleschkow, K., 1929. Beitrag zur Lepidopterenfauna des Alibotusch Gebirges in Mazedonien. — *Arb. bulg. nat. Ges.* 14: 151–165 (in Bulgarian).

The Noctuidae (Lepidoptera) of the Daghestan Republic (Russia). II

Poltavsky Alexander Nikolaevitch & Ilyina Elena Vjatcheslavovna

Abstract. This is the second paper about the Noctuidae of Daghestan. The new list comprises 224 species including 80 new species for this republic and 13 new localities. The new data are the results of 2001–2002 catches; additional data were obtained from the Zoological Institute collection (St.-Petersburg) and from literature references. The number of Noctuidae species currently known from Daghestan amounts now to 423.

Samenvatting. De Noctuidae (Lepidoptera) van de Republiek Daghestan (Rusland). II
Deze tweede lijst van de Noctuidae van Daghestan bevat 224 soorten, waarvan 80 nieuwe vermeldingen voor deze republiek en 13 nieuwe vindplaatsen. De nieuwe gegevens zijn afkomstig van waarnemingen gedurende de jaren 2001–2002, aangevuld met de gegevens in de verzameling van het Zoölogisch Instituut te St.-Petersburg en met literatuurgegevens. Het aantal soorten Noctuidae uit Daghestan bedraagt momenteel 423.

Résumé. Les Noctuelles (Lepidoptera) de la République du Daghestan (Russie). II

Cette deuxième liste des Noctuidæ du Daghestan comprend 224 espèces, dont 80 nouvelles pour cette république, ainsi que 13 nouvelles localités. Les données furent rassemblées lors des observations sur le terrain durant les années 2001–2002, et complétées avec les exemplaires de la collection de l'Institut zoologique de St.-Petersbourg et par des références bibliographiques. Le nombre d'espèces de Noctuidae du Daghestan s'élève maintenant à 423.

Key words: Russia – Daghestan – Noctuidae – faunistics – catalogue

Poltavsky, Dr. A. N.: TERRA-Technology Inc., Rostov-on-Don, Russia, e-mail: poltavsky54@mail.ru.

Ilyina, Dr. E. V.: Daghestan Scientific Center of the Russian Academy of Science, Machatschkala, Russia, e-mail: carabus@list.ru.

Material and methods

This is the first addition to the complete Noctuidae-list of Daghestan republic of Russian Federation (Poltavsky & Ilyina 2002). After the summer-seasons of 2001–2002 we have got about 40 new species from 13 new localities. We also include 45 new species from the scientific collections of the Zoological Institute of the Russian Academy of Science (ZIN RAS, St.-Petersburg). This information was kindly granted to us by Alexey Matov.

Some additions were made from publications of Herczig *et al.* (1990, 1991). The complete number of Noctuidae moths known from Daghestan amounts now to 423 species.

The Noctuidae systematics and nomenclature are according to Fibiger & Hacker (1991, 1998) and Karsholt & Razowski (1996). Colour photographs of specimens are made by A. I. Matov from the collection of the Zoological Institute of the Russian Academy of Science (St.-Petersburg).

Zonal divisions of the localities

Locality numbers up to 37 are according to the main paper (Poltavsky & Ilyina 2002). Numbers 38–50 are new (numbers in bold).

I. Lowland Daghestan:

2. Tchervlennie Buruni – village in the Nogaisky District.
3. Leninaul – village in the Nogaisky District.
7. Machatschkala – capital of the Daghestan Republic.
12. Derbent – town (the centre of Derbent District).
14. Samur – village in the Magaramkent District.
- 38.** Aknada(2) – village in the Kizilyourt District.

II. Foothill Daghestan:

15. Tarki – settlement (Machatschkala suburb) (400-500 m a.s.l.).
16. Kaptchugaj – village in the Bujnask District (extinct in present time).
17. Kayakent – village in the Kayakent District.
18. Kumtor-Kale – railway station in the Kumtor-Kala District.
- 39.** Buinaksk – town (the centre of Buinaksk District).
- 40.** Hasavjurt – town (the centre of Hasavjurt District).
- 41.** Kutchun – village in Magaramkent district (on the river Samur).

III. Front mountain-ranges of Daghestan:

21. Gertma – village in the Kazbekovsky District (1200 m a.s.l.).
- 42.** Okjuz-Tau – mount of Gimrinsky range (1200-1300 m a.s.l.).
- 43.** Aksu – village in Kazbekovsky District (mount Salatau, 1300 m a.s.l.).

IV. Central mountain area of Daghestan:

25. Gunib – village in the Gunib District (1500 m a.s.l.).
26. Hadjalmahi – village in the Levashi District (700-800 m a.s.l.).
- 44.** Uzdalroso – village in the Hunzakh District (1200 m a.s.l.).
- 45.** plateau Gunib - the plateau of the mount Gunib (2000 m a.s.l.).
- 46.** Lologonitl – village in the Ahvahsky District on the Bogosky mountain range.
- 47.** Karata – village (the centre of the Ahvahsky District).
- 49.** Tchokh - village in the Gunib District on the slopes of mount Turchidag.

V. Highland Daghestan:

30. Ahti – village in the Ahti District (1400-1500 m a.s.l.).
31. Kezenoy-am – lake in the Botlih District (on the boundary with Ichkeria).
33. Kurush – village in the Dokuzparinsky District.
34. Burshag – village in the Agulsky District (2000 m.a.s.l.).
- 48.** Tohota - village in the Tljarata District (1900–2000 m a.s.l.).
- 50.** Rutul – village (the centre of Rutul District).

Abbreviations:

! – caught for the first time in Daghestan in 2001–2002.

* – first record for Daghestan (data from museum collections).

Localities: Kezenoy-am and Kurush without date and collector name means data taken from Herczig *et.al.* (1990, 1991).

Figures in brackets: (I, II, III, IV, V) – the natural zones of species distribution: I– Lowlands, II– Foothills, III– Front mountain-ranges, IV– Central mountain area, V– Highlands.

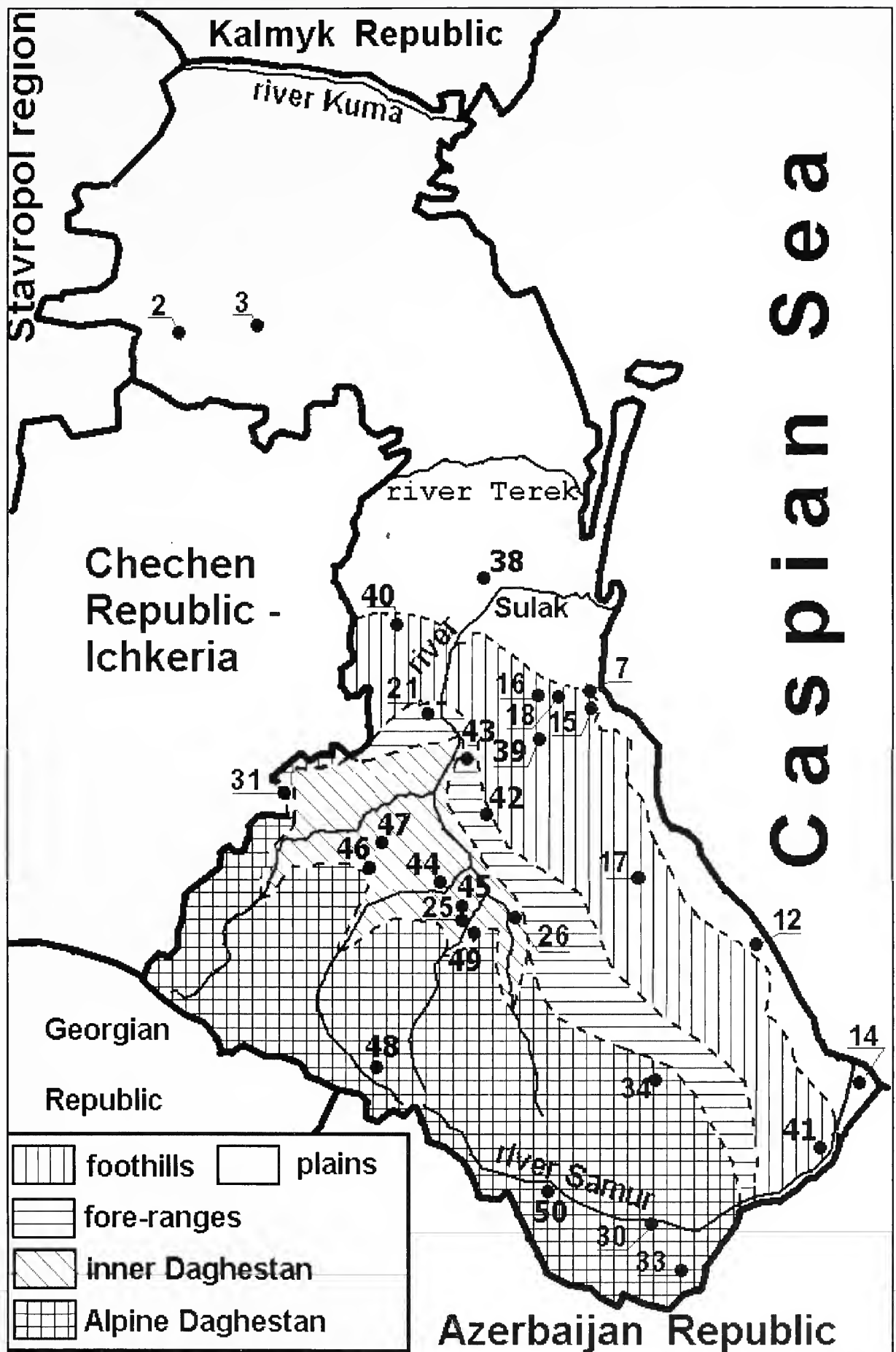

Figure 1: Map of Daghestan with indication of natural zones and localities.

Additions to the systematic list of the Noctuidae of Daghestan

Subfamily Acronictinae

1. *Eogena contaminei* (Eversmann, 1847) – Kayakent, 28.05.2002. (II).
2. !*Acronicta alni* (Linnaeus, 1767) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
3. *Acronicta tridens* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
4. !*Acronicta psi* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
5. *Acronicta leporina* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
6. !*Acronicta auricoma* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
7. *Acronicta rumicis* (Linnaeus, 1758) – Aknada, 10–13.06.2002; Karata, 08.08.2002. (I, IV).
8. *Acronicta euphorbiae* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Kezenoy-am. (V).
9. *Simyra nervosa ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Kaptchugaj, 01.05.1938 (ZIN: M.A. Rjabov) (II); Gunib, 22.04.2001 (II, IV).
10. *Colocasia coryli* (Linnaeus, 1758) – Gunib, 22.04.2001. (IV).

Subfamily Bryophilinae

11. !*Cryphia protecta* Draudt, 1931 – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
12. !*Cryphia seladona* (Christoph, 1885) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
13. !*Cryphia uzahovi* Ronkay & Herczig, 1991 – Kezenoy-am; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002 (IV, V).
- 13b. *Cryphia muralis* (Forster, 1771) – Karata, 08.08.2002. (IV).

Subfamily Herminiinae

14. *Pechipogo plumigeralis* (Hübner, [1825]) – Samur, 01.08.1996. (I).
15. **Antarchaea conicephala* (Staudinger, 1870) – Hadjalmahi, 29.06.1926. (ZIN: M. A. Rjabov). (IV).

Subfamily Chloephorinae

17. *Pseudoips fagana* (Fabricius, 1781) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).

Subfamily Catocalinae

18. **Catocala puerpera* (Giorna, 1791) – Machatschkala, 26.08.1946, Uzdalroso, 1980; Kumtor-Kale, 31.08.1940 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II, IV).
19. **Catocala hymenaea* (Esper, 1805) – Тарки, 16.07.1946; Kumtor-Kale, 16.07.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
20. !*Catocala lupina* Herrich-Schäffer, 1851 – Kutchun, 18.09.1999. (II).
21. **Catocala promissa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Buinaksk, 15.07.1944. (II).
22. **Clytie terrulenta* (Christoph, 1893) – Kaptchugaj, 15.10.1940, 04.08.1945. (ZIN: M. A. Rjabov) (II).

23. *Minucia lunaris ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Тарки, 20.05.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
24. *Drasteria herzi* Kozhantschikov, 1930 – Картчугај, 01.05.1938, 20.06.1940 21.07.1949; Derbent 24.07.1928 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
25. *Drasteria flexuosa* (Ménétriés, 1849) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
26. *Drasteria cailino* (Lefèbvre, 1827) – Leninaul, 01.04.2001; Tchervlennie Buruni, 02.02.2001 (I).
27. *Lygephila viciae* (Hübner, 1822) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
28. **Colobochyla salicalis* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Machatschkala, 16.05.1949 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
29. !*Apopestes spectrum* (Esper, 1787) – Gertma, 02.10.2001; Machatschkala, 10.06.2002. (I, III).
30. *Apopestes noe* Ronkay, 1990 – Kezenoy-am (V).
31. **Autophila limbata* (Staudinger, 1871) – Gertma, 15.07.2001; Картчугај, 14.07.1945 (II); Аhti, 28.07–01.08.1933; Kumtor-Kale, 16.07.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II, III, IV, V).
32. *Autophila ligaminosa* (Eversmann, 1851) var. *caucasica* Herz, 1904 – Kezenoy-am; Kumtor-Kale, 21.05.1939; Hadjalmahi, 29.09.1932 (ZIN: M. A. Rjabov). (II, IV, V).
33. **Autophila asiatica* (Staudinger, 1888) – Картчугај, 04.07.1945; Hadjalmahi, 23.09.1932 (ZIN: M. A. Rjabov) (II, IV).
34. **Catephia alchymista* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Derbent, 01.08.1928 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
35. *Tyta luctuosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gertma, 02.10.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Kayakent, 28.05.2002; Aknada, 10–13.06.2002. (I, II, III, IV).
36. *Callistege mi (Clerck, 1759) – Тарки, 08.05.1946 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
37. **Grammodes bifasciata* (Petagna, 1787) [= *G. geometrica* Rossi, 1790] – Derbent, 23.07.1928; Картчугај, 18.05.1939; Tarki, 15.09.1947; Machatschkala, 26.08.1946 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).

Subfamily Plusiinae

38. *Euchalcia variabilis* (Piller, 1783) – Aksu, 07.07.2001. (III).
39. !*Euchalcia modesta* (Hübner, 1786) – Burshag, 03–05.08.2001. (V).
40. *Panchrysia deaurata* (Esper, 1787) – Картчугај, 05.09.1937 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
41. *Diachrysia chrysitis* (Linnaeus, 1758) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; Tchokh, 21.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
42. *Macdounnoughia confusa* (Stephens, 1850) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001. (III).
43. *Autographa gamma* (Linnaeus, 1758) – Machatschkala, 10.04.2001; Kayakent, 07.08.2001; Aksu, 07.07.2001; Rutul, 27.07.2001; Kurush, 23.06.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Aknada, 10–13.06.2002; plateau

- Gunib, 18–20.07.2002; Karata, 08.08.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (I, II, III, IV, V).
44. *Autographa jota* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001; Karata, 08.08.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
45. *Autographa bractea* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
46. *Autographa aemula* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Aksu, 07.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (III, V).
47. *Abrostola trigemina* (Werneburg, 1864) – plateau Gunib, 18–20.07.2002; Machatschkala, 20.02.2001. (I, IV).
48. !*Abrostola tripartita* (Hufnagel, 1766) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
49. **Abrostola clarissa* (Staudinger, 1900) – Hadjalmahi, 18.06.1944. (IV).

Subfamily Acontiinae

50. *Emmelia trabealis* (Scopoli, 1763) – Gertma, 02.10.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Aknada, 10–13.06.2002. (I, III, IV).
51. *Acontia lucida* (Hufnagel, 1766) – Kayakent, 28.05.2002. (II).
52. *Acontia melanura* (Tauscher, 1809) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
53. !*Protodeltote pygarga* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
54. *Eublemma rosea* (Hübner, 1790) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).

Subfamily Cuculliinae

55. *Cucullia magnifica* Freyer, 1839 – Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
56. !*Cucullia argentea* (Hufnagel, 1766) – Karata, 08.08.2002. (IV).
57. *Cucullia lucifuga* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gunib, 25.05.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (IV, V).
58. !*Cucullia gnaphalii* (Hübner, [1813]) – Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
59. *Cucullia umbratica* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
60. *Omphalophana antirrhini* (Hübner, [1809]) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).

Subfamily Amphipyriinae

61. **Amphipyra perflua* (Fabricius, 1787) – Okjuz-Tau, 21.08.1944 (ZIN: M.A. Rjabov) (III).
62. *Amphipyra tragopoginis* (Clerck, 1759) – Tchokh, 21.08.2002. (IV).

Subfamily Heliothinae

63. *Schinia scutosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Leninaul, 02.02.2001; Gunib, 25.05.2001; Tchervlennie Buruni, 02.04.2001. (I, IV).

64. !*Schinia imperialis* Staudinger, 1871 – Kurush (ZIN: Erschov); plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
 65. *Schinia cognata (Freyer, 1833) – Derbent, 07–08.08.1928 (ZIN). (I).
 66. *Heliothis peltigera* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
 67. *Pyrrhia umbra* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
 68. *Chazaria incarnata* (Freyer, 1838) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).

Subfamily Hadeninae

69. !*Acosmetia caliginosa* (Hübner, [1813]) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
 70. *Caradrina morpheus* (Hufnagel, 1766) – Tchokh, 21.08.2002. (IV).
 71. *Paradrina clavipalpis* (Scopoli, 1763) – Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
 72. !*Paradrina hypostigma* (Boursin, 1932) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
 73. !*Eremodrina vicina* (Staudinger, 1870) – Gertma, 15.07.2001. (III).
 74. !*Hoplodrina octogenaria* (Goeze, 1781) (= *H. alsines* (Brahm, 1791)) – Gertma, 15.07.2001, 02.10.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; Tchokh, 21.08.2002. (III, IV, V).
 75. *Hoplodrina ambigua* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Gertma, 02.10.2001; Kayakent, 28.05.2002. (II, III, V).
 76. *Megalodes eximia* (Freyer, 1845) – Tarki, 02.07.1945, 15.06.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
 77. !*Athetis furvula* (Hübner, [1808]) – Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
 78. *Athetis gluteosa* (Treitschke, 1835) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
 79. !*Proxenus lepigone* (Moeschler, 1860) – Aksu, 07.07.2001. (III).
 80. !*Mormo maura* (Linnaeus, 1758) – Machatschkala (coll. of Daghestan Scientific Centre). (I).
 81. *Chilodes maritima* (Tauscher, 1806) – Kaptchugaj, 14.07.1945 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
 82. **Haemerosia vassilininei* Bang-Haas, 1912 – Derbent, 27.08.1928; Tarki, 02.07.1947; Kaptchugaj, 14.07.1940, 27.08.1940, 27.07.1952 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
 83. *Dypterygia scabriuscula* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001; Aknada, 10–13.06.2002. (I, V).
 84. *Euplexia lucipara* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
 85. *Phlogophora meticulosa* (Linnaeus, 1758) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001. (III, V).
 86. *Phlogophora scita* Hübner, 1790 – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
 87. *Auchmis detersa* (Esper, 1791) – Kezenoy-am; Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
 88. !*Actinotia radiosa* (Esper, 1804) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
 89. !*Chloantha hyperici* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).

90. **Calloplistria latreillei* (Duponchel, 1827) – Hadjalmahi, 23.06.1944 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, IV).
91. *Parastichtis suspecta* (Hübner, [1817]) – Derbent, 24.06, 10.07.1928 (ZIN).
92. *Cosmia diffinis (Linnaeus, 1767) – Derbent, 22.07.1928, 20.06.1931 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
93. !*Cosmia trapezina* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
94. *Xanthia togata* (Esper, 1788) – Kezenoy-am. (V).
95. *Xanthia gilvago ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Machatschkala, 20.09.2001; Hadjalmahi, 22.09.1932 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II, IV).
96. *Xanthia fulvago (Clerk, 1759) [=*X. sulfurago* ([Denis & Schiffermüller], 1775)] – Tarki, 21.09.1944; Machatschkala, 30.10.1949 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
97. **Agrochola humilis* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 27.10.1940, 18.10.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
98. **Agrochola lychnitis* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Derbent, 26.10.1931 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
99. **Agrochola macilenta* (Hübner, [1808]) – Tarki, 07.10.1945; Kaptchugaj, 15.10.1945 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
100. **Agrochola circellaris* (Hufnagel, 1766) – Derbent, 15.10.1928 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
101. *Agrochola litura (Linnaeus, 1761) – Kumtor-Kale, 07.10.1940 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
102. *Agrochola nitida ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 25.09.1945 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
103. **Eupsilia transversa* (Hufnagel, 1766) – Hasavjurt, 5.10.1949 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
104. *Jodia croceago ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 17.10.1944; Kaptchugaj, 26.09.1943 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
105. **Conistra erythrocephala* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 01.11.1943; Machatschkala, 04.11.1951 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
106. **Conistra rubiginea* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 06.05.1945; Machatschkala, 12.10.1947; Kumtor-Kale, 01.09.1945 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
107. **Conistra rubiginosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tarki, 23.04.1933, 22.02.1941, 05.03.1941 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
108. *Episema lederi Christoph, 1885 [=*E. sareptana* Alpheraky, 1897] – Tarki, 05.10.1937, 18–20.09.1939, 20.09.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
109. **Cleoceris scoriacea* (Esper, 1789) – Tarki, 25.09.1940; Derbent, 6.10.1931 (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).
110. **Conistra vaccinii* (Linnaeus, 1761) – Machatschkala, 22.02.1941, 13.11.1944 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
111. **Conistra veronicae* (Hübner, [1813]) – Tarki, 27.10.1940; Machatschkala, 16.11.1949. (ZIN: M. A. Rjabov) (I, II).

112. *Brachylonia viminalis* (Fabricius, 1777) – Gertma, 15.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
113. *Lithophane ornitopus* (Hufnagel, 1766) – Tarki, 12.09.1945 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
114. *Mniotype adusta* (Esper, 1790) – Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Karata, 08.08.2002. (IV, V).
115. *Antitype chii (Linnaeus, 1758) – Okjuz-Tau, 29.08.1940 (ZIN: M. A. Rjabov) (III).
116. *Xylena exsoleta (Linnaeus, 1758) – Tarki, 22.02.1941; Kumtor-Kale, 08.10.1940 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
117. *Xylena lunifera (Warren, 1910) – Tarki, 18.10.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
118. *Apamea monoglyphia* (Hufnagel, 1766) – Gertma, 15.07.2001, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Karata, 08.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
119. !*Apamea lithoxylaea* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gunib, 22.04.2001; Gertma, 15.07.2001. (III, IV).
120. *Apamea crenata* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
121. *Apamea lateritia* (Hufnagel, 1766) – Gertma, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002; Tchokh, 21.08.2002. (III, IV, V).
122. *Apamea furva* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
123. !*Apamea oblonga* (Haworth, 1809) – Gertma, 15.07.2001. (III).
124. *Apamea remissa* (Hübner, [1809]) – Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
125. *Apamea sordens* (Hufnagel, 1766) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
126. *Apamea ferrago* (Eversmann, 1837) – Tohota, 20–25.07.2001; Gertma, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
127. *Oligia latruncula* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gertma, 15.07.2001. (III).
128. !*Oligia versicolor* (Borkhausen, 1792) – Aksu, 07.07.2001. (III).
129. *Mesoligia furuncula* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; Karata, 08.08.2002. (III, IV, V).
130. !*Mesoligia literosa* (Haworth, 1809) – Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
131. *Mesapamea secalis* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
132. *Hydraecia praecipua* Hacker & Nekrasov, 2001 – Gunib, 21–30.07.1984 (coll. A. V. Nekrasov) (IV).
133. *Nonagria typhae (Thunberg, 1784) – Machatschkala, 30.09.1950 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
134. !*Amphipoea fucosa* (Freyer, 1830) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).

135. *Calamia tridens* (Hufnagel, 1766) – Kezenoy-am; Burshag, 03–05.08.2001. (V).
136. *Sedina buettneri* (O. Hering, 1858) – Bujnaxsk, 01.09.1940 (ZIN: M. A. Rjabov).
137. *Discestra furca* (Eversmann, 1852) – Aksu, 07.07.2001. (III).
138. *Discestra trifolii* (Hufnagel, 1766) – Leninaul, 02.02.2001; Gertma, 15.07.2001, 02.10.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Aknada, 10.06.2002. (I, III, IV).
139. *Discestra stigmosa* (Christoph, 1887) – Leninaul, 02.02.2001; Kayakent, 28.05.2002. (I, II).
140. *Discestra sociabilis* (de Graslin, 1850) – Kayakent, 28.05.2002. (II).
141. *Lacanobia w-latinum* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002; Tchokh, 21.08.2002. (IV).
142. *Lacanobia oleracea* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001; Tchokh, 21.08.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002; Karata, 08.08.2002. (IV, V).
143. *Lacanobia thalassina* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
144. *Lacanobia contigua* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Tchokh, 21.08.2002. (IV, V).
145. *Aetheria bicolorata* (Hufnagel, 1766) – Rutul, 27.07.2001; Tchokh, 21.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
146. *Hadena compta* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
147. *Hadena confusa* (Hufnagel, 1766) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
148. *Hadena melanochoa* (Staudinger, 1892) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001. (III, V).
149. *Hadena tephroleuca* (Boisduval, 1833) – Aksu, 07.07.2001. (III).
150. *Hadena rivularis* (Fabricius, 1775) – Burshag, 03–05.08.2001. (V).
151. *Hadena perplexa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gertma, 15.07.2001. (III).
152. *Sideridis reticulata* (Goeze, 1781) – Aksu, 07.07.2001; Kurush, 23.06.2001; Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
153. *Saragossa porosa* (Eversmann, 1854) – Aksu, 07.07.2001. (III).
154. *Melanchra persicariae* (Linnaeus, 1761) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
155. *Melanchra pisi* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
156. *Polia bombycina* (Hufnagel, 1766) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).

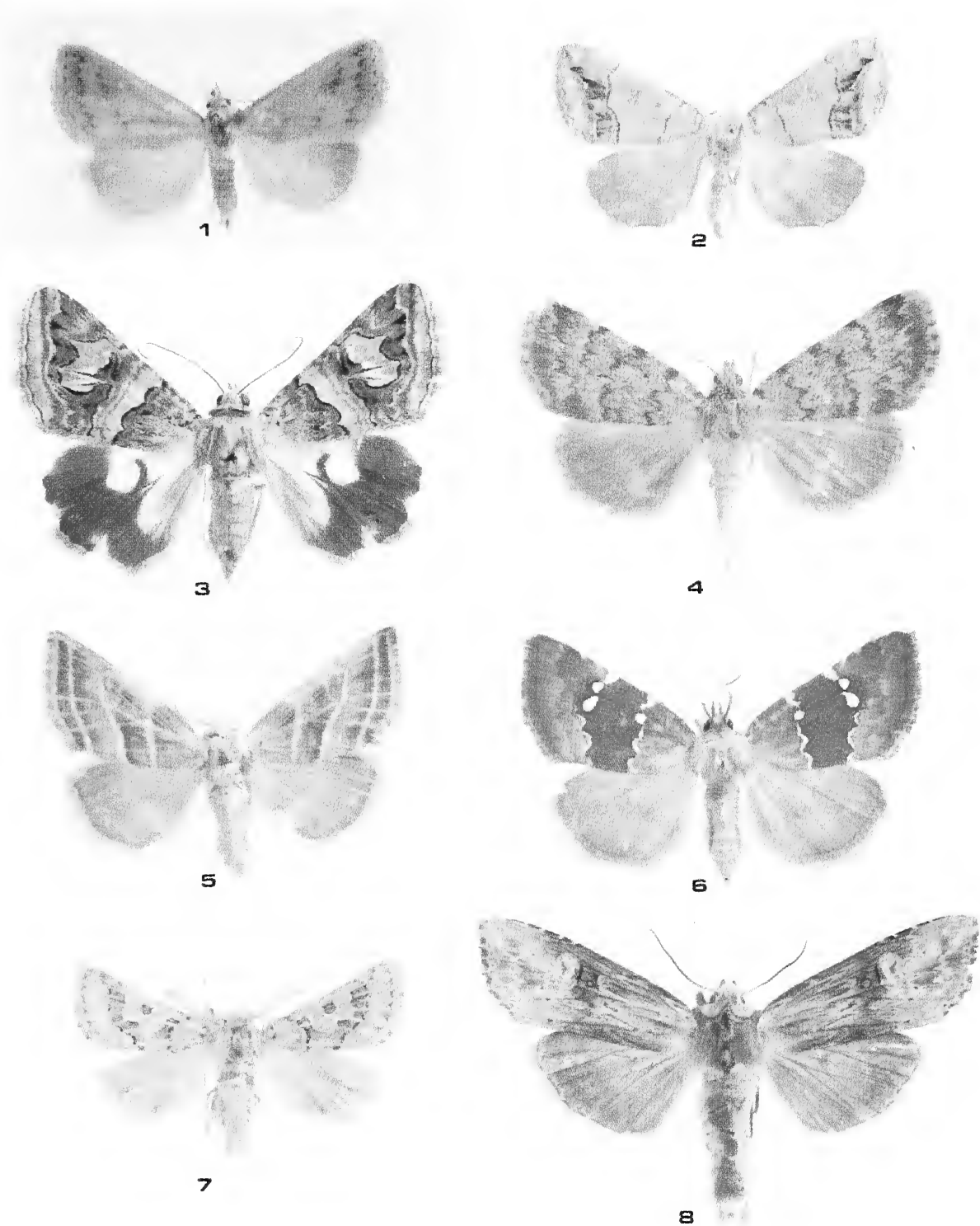
157. *Polia nebulosa* (Hufnagel, 1766) – Lologonitl, 10–12.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
158. *Polia serratilinea* (Treitschke, 1825) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
159. *Mythimna conigera* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Karata, 08.08.2002. (III, IV, V).
160. *Mythimna ferrago* (Fabricius, 1787) – Lologonitl, 10–12.08.2002; Tchokh, 21.08.2002. (IV).
161. *Mythimna albipuncta* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV, V).
162. *Mythimna vitellina* (Hübner, [1808]) – Kayakent, 28.05.2002. (II).
163. *Mythimna comma* (Linnaeus, 1761) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
164. *Mythimna flammea* (Curtis, 1828) – Gunib, 22.04.2001. (IV).
165. *Mythimna l-album* (Linnaeus, 1767) – Kezenoy-am; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Tchokh, 21.08.2002. (IV, V).
166. !*Panolis flammea* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gunib, 22.04.2001. (IV).
167. *Orthosia incerta (Hufnagel, 1766) – Tarki, 31.03.1940 (ZIN: M. A. Rjabov), Gunib, 22.04.2001 (II, IV).
168. *Orthosia gothica (Linnaeus, 1758) – Tarki, 23.04.1933, 31.03.1940 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
169. *Orthosia cerasi (Fabricius, 1775) [= *O. stabilis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)] – Beligy, 23.04.1928. (I).
170. !*Egira anatolica* (Hering, 1933) – Gunib, 22.04.2001. (IV).
171. *Perigrapha i-cinctum* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gunib, 22.04.2001, 25.05.2001. (IV).
172. *Hyssia cavernosa* (Eversmann, 1842) – Aksu, 07.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (III, V).
173. *Cerapteryx megala* Alpheraky, 1882 – Kezenoy-am; Burshag, 03–05.08.2001. (V).
174. *Tholera cespitis* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Kezenoy-am. (V).
175. *Eriopygodes imbecilla* (Fabricius, 1794) – Aksu, 07.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
176. *Lasionycta proxima* (Hübner, [1809]) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).

Subfamily Noctuinae

177. *Axylia putris* (Linnaeus, 1761) – Lologonitl, 10–12.08.2002; Tchokh, 21.08.2002; Karata, 08.08.2002. (IV).
178. *Ochropleura flammatra* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Lologonitl, 10–12.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
179. *Ochropleura musiva* (Hübner, [1803]) – Burshag, 03–05.08.2001. (V).

180. *Ochropleura plecta* (Linnaeus, 1761) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
181. *Diarsia mendica* (Fabricius, 1775) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
182. *Noctua pronuba* (Linnaeus, 1758) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
183. *Noctua orbona* (Hufnagel, 1766) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
184. !*Noctua interposita* (Hübner, 1789) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
185. *Noctua fimbriata (Schreber, 1759) – Tarki, 15.09.1947 (ZIN: M. A. Rjabov) (II).
186. *Noctua comes* (Hübner, [1813]) – Lologonitl, 10–12.08.2002; Karata, 08.08.2002; Aknada, 10–13.06.2002. (I, IV).
187. *Chersotis ocellina* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Gertma, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV, V).
188. *Chersotis multangula* (Hübner, [1803]) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
189. *Chersotis elegans* (Eversmann, 1837) – Gertma, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (III, V).
190. !*Chersotis anachoreta* (Herrich-Schäffer, 1851) – Kurush, 23.06.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Gertma, 02.10.2001. (III, IV, V).
191. *Chersotis anatolica* (Draudt, 1936) – Kezenoy-am. (V).
192. *Chersotis semna* (Püngeler, 1906) – Kezenoy-am. (V).
193. *Chersotis caspinis* (Lederer, 1871) – Kezenoy-am. (V).
194. *Chersotis cuprea* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Kezenoy-am. (V).
195. *Chersotis fimbriola* (Esper, [1803]) – Kezenoy-am. (V).
196. *Rhyacia simulans* (Hufnagel, 1766) – Burshag, 03–05.08.2001. (V).
197. *Standfussiana nictymera* (Boisduval, 1834) – Gertma, 15.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001. (III, V).
198. *Eurois occulta* (Linnaeus, 1758) – plateau Gunib, 18–20.07.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
199. *Spaelotis ravida* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gertma, 15.07.2001, 02.10.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (III, IV).
200. *Xestia c-nigrum* (Linnaeus, 1758) – Gertma, 02.10.2001; Karata, 08.08.2002. (III, IV).
201. *Xestia ditrapezium* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Tchokh, 21.08.2002. (IV, V).
202. *Xestia triangulum* (Hufnagel, 1766) – Burshag, 03–05.08.2001; Tchokh, 21.08.2002; Karata, 08.08.2002. (IV, V).
203. *Xestia ashworthii* (Doubleday, 1855) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
204. *Xestia baja* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV).
205. *Xestia ochreago* (Hübner, [1808]) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (V).

Plate 1

1.- *Antarchaea conicephala* (Staudinger, 1870), Hadjalmahi, 29.06.1926; 2.- *Clytie terrn lenta* (Christoph, 1893), Kaptchugaj, 04.08.1945; 3.- *Drasteria herzi* Kozhantschikov, 1930, Kaptchugaj, 20.06.1940; 4.- *Autophila limbata* (Staudinger, 1871), Kumtor)Kale, 16.07.1947; 5.- *Megalodes eximia* (Freyer, 1845), Tarki, 15.06.1947; 6.- *Haemerosia vassilini nei* Bang-Haas, 1912, Tarki, 22.07.1947; 7.- *Episema lederi* Christoph, 1885, Tarki, 18.09.1939; 8.- *Xylena lunifera* (Warren, 1910), Tarki, 18.10.1947.

206. *Anaplectoides prasina* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Gertma, 02.10.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Karata, 08.08.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
207. *Parexarnis taurica* Staudinger, 1879 *ssp. pseudosollers* (Boursin, 1940) – Tohota, 20–25.07.2001; Kezenoy-am; Kurush; Lologonitl, 10–12.08.2002 (IV, V).
208. *Parexarnis fugax* (Treitschke, 1825) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
209. *Protexarnis squalida* (Guenée, 1852) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
210. *Euxoa birivia* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Ahti, 27.06.2001. (V).
211. *Euxoa heringi* (Staudinger, 1877) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (V).
212. *Euxoa nigricans* (Linnaeus, 1761) – Gertma, 02.10.2001. (III).
213. *Euxoa tritici* (Linnaeus, 1761) – Lologonitl, 10–12.08.2002. (IV).
214. !*Euxoa obelisca* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001. (V).
215. !*Euxoa vitta* (Esper, 1789) – Gertma, 15.07.2001. (III).
216. *Euxoa conspicua* (Hübner, [1824]) – Tohota, 20–25.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
217. *Dichagyris renigera* (Hübner, [1808]) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; Tchokh, 21.08.2002. (III, IV, V).
218. *Dichagyris candelisequa* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Kezenoy-am. (V).
219. *Actebia praecox (Linnaeus, 1758) – Derbent, 1.09.1928 (ZIN: M. A. Rjabov) (I).
220. *Ledereragrotis multifida* (Lederer, 1870) – Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002. (IV, V).
221. *Agrotis ipsilon* (Hufnagel, 1766) – Machatschkala, 10.04.2001; Rutul, 27.07.2001; Lologonitl, 10–12.08.2002. (I, IV, V).
222. *Agrotis exclamationis* (Linnaeus, 1758) – Aksu, 07.07.2001; Gertma, 15.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Tchokh, 21.08.2002; Aknada, 10–13.06.2002. (I, III, IV, V).
223. *Agrotis clavis* (Hufnagel, 1766) – Aksu, 07.07.2001; Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001; plateau Gunib, 18–20.07.2002; Tchokh, 21.08.2002; Lologonitl, 10–12.08.2002. (III, IV, V).
224. *Agrotis segetum* ([Denis & Schiffermüller], 1775) – Tohota, 20–25.07.2001; Burshag, 03–05.08.2001. (V).

Acknowledgements

The authors are grateful to Dr. A. Y. Matov of ZIN RAS (Sankt-Petersburg) for information about some Noctuidae moths in the ZIN's collection, used in this paper and the permission of representing the colour photographs of moths used in this paper.

References

- Herczig, B., Ronkay, L., Bathiev, A. M., Korolj, T. S., Meszaros, Z., Szeoke, K., Tochiev, T. Y., Uherkovich, A., Uzahov, D. I., 1990. Contributions to the knowledge of the Noctuidae (Lepidoptera) fauna of the NE Caucasus. — *Annl.s.hist.-nat.Mus.natn.hung.* **82**: 163–174.
- Herczig, B., Ronkay L., Bathiev A. M., Gizatulín I. I., Koroli T. S., Tochiev T. Y., Uzahov D. I., 1991. Contributions to the knowledge of the Noctuidae (Lepidoptera) fauna of the NE Caucasus II. — *Annl.s. hist.-nat. Mus.natn.hung.* **83**: 125–134.
- Fibiger, M. & Hacker, H., 1991. Systematic list of the Noctuidae of Europe. — *Esperiana* **2**: 1–499.
- Fibiger, M. & Hacker, H., 1998. Systematic list of the Noctuidae of Europe. Corrigenda et Addenda II. — *Esperiana* **6**: 9–25.
- Karsholt, O. & Razowski, J., 1996. *The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist*. — Apollo Books, Denmark.
- Poltavsky, A. N. & Ilyina, E. V., 2002. The Noctuidae (Lepidoptera) of the Daghestan Republic (Russia). — *Phegea* **30**(1): 11–36.

Boekbespreking

Mironov, V.: *The Geometrid Moths of Europe, volume 4 Larentiinae II (Perizomini and Eupitheciini)*.

17 × 24 cm, 463 p., 16 kleurenplaten, 46 zwart-witplaten, 83 tekstfiguren, 151 verspreidingskaartjes, Apollo Books Aps., Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Denmark, 2003, gebonden, DKK 720,- (10% korting bij intekening op de reeks) (ISBN 87-88757-40-4).

In 2001 werd het eerste deel in deze reeks gepubliceerd (zie bespreking in *Phegea* 30: 4). Dit volgende deel, eigenlijk het vierde in de reeks, bevat de beschrijving van het grote en moeilijke genus *Eupithecia*, naast de genera *Perizoma*, *Gymnoscelis*, *Chlorochystis* e.d.. Het boek is haast eens zo dik als het eerste deel in de reeks, het bevat dubbel zoveel kleurenplaten, maar er worden dan ook veel meer soorten in behandeld.

Elk genus wordt kort gekarakteriseerd, met opgave van synoniemen en type-soort, beschrijving van mannelijke en vrouwelijke genitalia, kenmerken van de pre-imaginale stadia en enkele algemene bemerkingsen. Elke soort wordt zeer gedetailleerd behandeld: volledige wetenschappelijke naam, lijstje van synoniemen met referentie naar de originele beschrijving, type-lokaliteit en type-exemplaren. Dan volgt een uitgebreide beschrijving van de uiterlijke kenmerken van het imago, de mannelijke en vrouwelijke genitalia, de verspreiding, de fenologie, biologie, het habitat en een korte bespreking van de gelijkende soorten met opgave van kenmerken waardoor de soort van nauw verwante soorten kan worden onderscheiden.

Het boek bevat de beschrijving van een nieuwe soort *Eupithecia*, en verder worden er 27 taxonomische ingrepen uitgevoerd, o.a. het invoeren nieuwe synoniemen. Er worden lectotypes voor enkele soorten vastgelegd. Drie soorten worden voor het eerst uit Europa vermeld en er werden heel wat soorten voor de eerste keer vermeld voor verschillende Europese landen.

De verspreiding van elke soort wordt op een stippenkaart grafisch voorgesteld. Deze bevat ook een gearceerd deel waarmee aangegeven wordt wat het eigenlijke areaal van de soort is. De tekst bevat verder nog een tachtigtal tekstfiguren, meestal zwart-wit foto's van imago's met opgave van diagnostische kenmerken.

De kleurenplaten zijn van zeer goede kwaliteit en laten in vele gevallen een zekere determinatie toe. In het totaal worden iets meer dan 800 exemplaren afgebeeld zodat duidelijk rekening werd gehouden met de individuele variabiliteit van vele soorten. De exemplaren uit het tribus Perzomini zijn op ware grootte, en die uit het tribus Eupitheciini werden anderhalve keer vergroot afgebeeld. Op de zwartwitplaten staan de mannelijke en vrouwelijke genitalia van alle soorten afgebeeld in duidelijke pentekeningen. Zoals gebruikelijk bij het genus *Eupithecia* is bij de mannetjes ook telkens het genitaalplaatje afgebeeld zodat bij afborstelen van de onderkant van het achterlijf in vele gevallen reeds meer zekerheid over de determinatie verkregen wordt zonder dat men effectief een preparaat moet maken.

Achteraan volgt nog een checklist van de Europese soorten Perizomini en Eupitheciini. Deze checklist bevat ook een aantal soorten die aan de rand van het behandelde gebied liggen, zodat men bij eventuele twijfelgevallen ook verdere informatie over die soorten kan opzoeken. Het boek eindigt met een uitgebreide literatuurlijst en een alfabetische index van de wetenschappelijke namen. Het boek is zeer keurig uitgegeven en zeker zijn prijs waard. Wie geïnteresseerd is in Geometridae zal bij het doorbladeren van dit boek reeds verlangend uitkijken naar toekomstige delen.

W. De Prins

New or little known platygastriids (Hymenoptera: Platygastriidae)

Peter Neerup Buhl

Abstract. Six new species, viz. *Leptacis longiciliata* (from Guinea-Bissau), *Platygaster costaricae*, *P. flabellata*, *P. hanssoniana*, *Synopeas acuticornis* (all from Costa Rica), and *S. guatemalae* (from Guatemala) are described. The hitherto unknown male of *Platygaster laricis* Haliday, and the hitherto unknown female of *P. striatidorsum* Buhl are described.

Samenvatting. Nieuwe of slecht bekende platygastriiden (Hymenoptera: Platygastriidae) Zes nieuwe soorten, nl. *Leptacis longiciliata* (uit Guinea-Bissau), *Platygaster costaricae*, *P. flabellata*, *P. hanssoniana*, *Synopeas acuticornis* (alle uit Costa Rica) en *S. guatemalae* (uit Guatemala) worden beschreven. Het tot nu toe onbekende mannetje van *Platygaster laricis* Haliday, en het tot nu toe onbekende wijfje van *P. striatidosrum* Buhl worden beschreven.

Résumé. Platygastriides nouveaux ou peu connus (Hymenoptera: Platygastriidae) Six espèces nouvelles. *Leptacis longiciliata* (de Guinea-Bissau), *Platygaster costaricae*, *P. flabellata*, *P. hanssoniana*, *Synopeas acuticornis* (tous de Costa Rica), and *S. guatemalae* (de Guatemala) sont décrites. Le mâle (jusqu'à présent inconnu) de *Platygaster laricis* Haliday, et la femelle (jusqu'à présent inconnue) de *P. striatidosrum* Buhl sont décrits.

Key words. Hymenoptera – Platygastriidae – new species – West Africa – Central America Buhl, P. N.: Troldhøjvej 3, DK-3310 Ølsted, Denmark. e-mail: pnbuhl@hotmail.com.

All the specimens treated below are preserved in the Museum of Zoology, Lund University (Sweden). They were part of a loan by courtesy of curator Roy Danielsson whom I thank for the loan of the material.

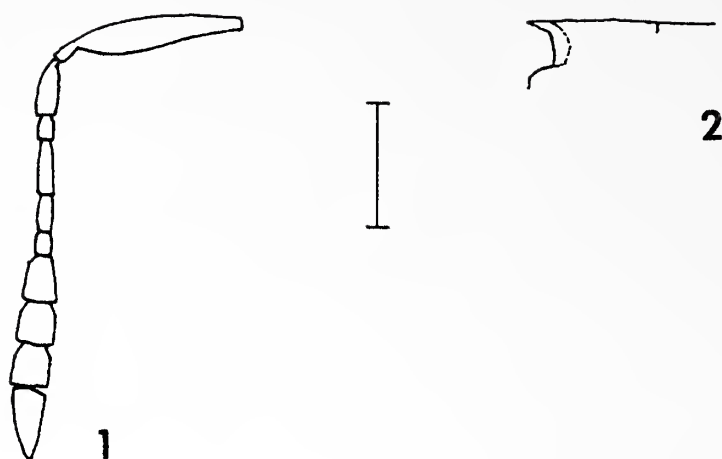
Leptacis longiciliata sp. nov. (figs. 1–2)

Material examined. Holotype ♀: Guinea-Bissau, Regiao Cacheu, 2 km E Bigene, 1.XI.1992 (M. Söderlund).

Description. Female: Length 0.6 mm. Colour dark brown, head almost black; A1–A2 and legs yellowish, A3–A10 more or less brown.

Head from above $1.8\times$ as wide as long, $1.2\times$ as wide as thorax, distinctly and rather uniformly reticulate with large meshes, without occipital carina; lateral ocelli separated from eye by slightly less than their diameter, $LOL = 3 OOL$. Head from front hardly $1.2\times$ as wide as high. Antenna (fig. 1) with A1 slightly shorter than height of head (18:19).

Mesosoma $1.6\times$ as long as wide, almost $1.2\times$ as high as wide. Sides of pronotum smooth except for reticulation in upper anterior corner. Mesoscutum almost smooth, with rather sparse hairs, without notauli; hind margin semitransparent, not raised but slightly convex, on each side of scutellum with dense hairs. Mesopleura smooth except for about seven fine longitudinal lines in upper third. Scutellum (fig. 2) sculptured and hairy as mesoscutum, behind with a short pale spine and a vertical lamella below. Metapleura smooth and bare except for fine pubescence posteriorly. Propodeal carinae low and straight, slightly semitransparent.

Figs. 1–2. *Leptacis longiciliata* sp. nov. ♀: 1.– antenna, 2.– scutellum and propodeum, lateral view (reference bar 0.10 mm).

Fore wing hardly shorter than body, $3.4\times$ as long as wide, almost clear, rather densely covered by short hairs; longest marginal cilia 0.5 width of wing. Hind wing about $10\times$ as long as wide; marginal cilia $1.5\times$ width of wing.

Metasoma hardly longer than mesosoma (15:14), about as wide as this, $1.7\times$ as long as wide. T1 about $1.5\times$ as wide as long, medially with a distinct transverse impression, rest smooth except for a few weak longitudinal carinae in posterior half; T2 smooth; T3–T6 very short.

Comments: Differs from *Leptacis microcera* Buhl, 2003 from Sierra Leone e.g. in stronger sculptured head without occipital carina, and in denser hairy wings with longer marginal cilia, cf. Buhl (2003). Runs to *L. nana* Masner, 1960 from Madagascar in Masner's (1960) key to females of African *Leptacis*, but *nana* has mesoscutum almost hairless and T1 nearly square in shape. Masner (1960) also describes *L. pumilio* Masner, 1960 from Madagascar, but only in the male sex. This species differs from *L. longiciliata* at least in shape of scutellum, cf. Masner (1960).

Platygaster costaricae sp. nov. (figs. 3–6)

Material examined. Holotype ♀: Costa Rica, Cartago, Parque Nacional Tapantí, 1200–1500m ($9^{\circ}45'N$ $83^{\circ}47'W$), 20.III.–10.IV.2000 (C. Hansson & D. Rubi).

Description. Female: Length 1.6 mm. Colour black, antennae and legs dark brown; A1 basally, trochanters, femora basally, both ends of tibiae, and all tarsi light brown.

Head from above (fig. 3) $2.0\times$ as wide as long, as wide as thorax; occiput finely transversely striated, vertex with numerous distinct hair-implantations and fine reticulation; frons smooth, with a couple of transverse wrinkles just above antennae; eyes distinctly hairy; OOL:LOL = 4:3. Head from front $1.2\times$ as wide as high. Antenna (fig. 4) with A1 $0.9\times$ as long as height of head.

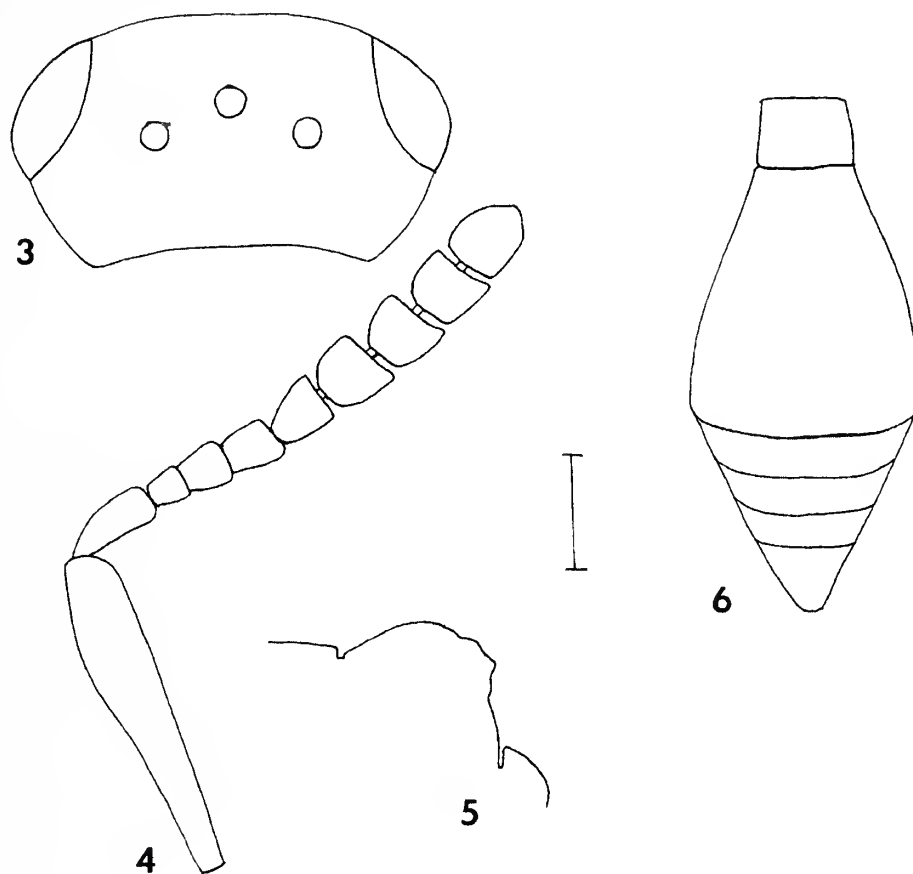
Mesosoma $1.4\times$ as long as wide, very slightly higher than wide. Sides of pronotum smooth except for some fine reticulation antero-medially, with numerous distinct hairs posteriorly and in upper half. Mesoscutum finely

reticulate-coriaceous anteriorly, rest smooth but uniformly and rather densely hairy, without notauli; hind margin medially with a short and narrow prolongation which is slightly raised. Mesopleura smooth. Scutellum (fig. 5) at level of mesoscutum, distinctly reticulate-coriaceous and densely hairy, behind somewhat uneven and almost vertical. Metapleura smooth and bare except for a few scattered setae. Propodeal carinae well separated, smooth and shiny area between them about as long as wide.

Fore wing $0.9\times$ as long as body, $2.7\times$ as long as wide, distinctly brownish and much hairy; marginal cilia at most 0.15 width of wing. Hind wing $5.3\times$ as long as wide, with two frenal hooks; marginal cilia one-third the width of wing.

Metasoma (fig. 6) $1.1\times$ as long as head and mesosoma combined, very slightly wider than thorax. T1 strongly and uniformly crenulated, bare dorsally. T2 medially striated to 0.15 , in basal foveae to 0.40 ; T3–T6 smooth, each with a transverse row of rather deeply implanted long hairs.

Figs. 3–6. *Platygaster costaricae* sp. nov. ♀. 3.– head, dorsal view, 4.– antenna, 5.– scutellum and propodeum, lateral view, 6.– metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm for figs. 3–5, 0.20 mm for fig. 6).

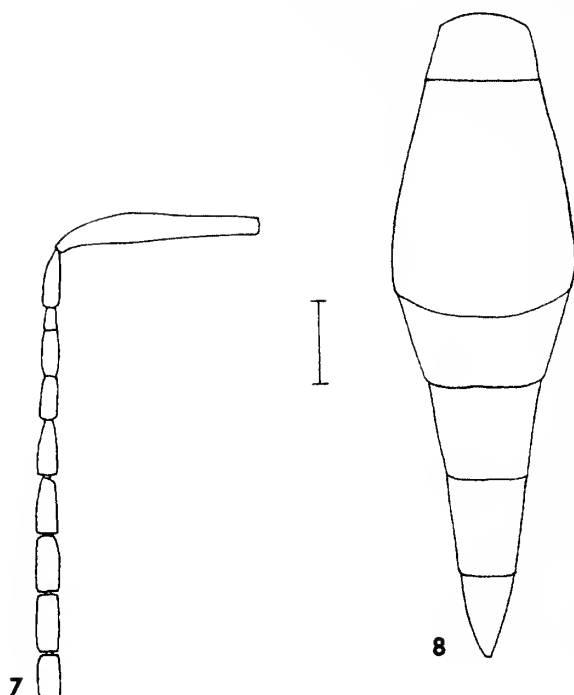
Comments: This species, named after its country of origin, seems to be rather similar to Nearctic *P. victoriae* MacGown, 1979 which, however, has OOL shorter than LOL and flagellar segments more slender than in *P. costaricae*, cf. MacGown (1979).

***Platygaster flabellata* sp. nov.** (figs. 7–8)

Material examined. Holotype ♀: Costa Rica, Cartago, Parque Nacional Tapantí, 1200–1500m (9°45'N 83°47'W), 20.III.–10.IV.2000 (C. Hansson & D. Rubi).

Description. Female: Length 1.4 mm. Colour black, antennae hardly lighter; legs dark brown, both ends of tibiae and base of tarsi light brownish.

Head from above $2.0\times$ as wide as long, $1.1\times$ as wide as thorax; entire frons finely fan-like striated; vertex between ocelli transversely striated, ocellocular space longitudinally striated; occiput rounded, rather strongly transversely striated. Lateral ocelli separated from eyes by $1.25\times$ their longer diameter; OOL and LOL about equal. Head from front $1.25\times$ as wide as high. Antenna (fig. 7) with A1 slightly shorter than height of head (16:17).

Figs. 7-8. *Platygaster flabellata* sp. nov. ♀: 7.– antenna, 8.– metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm).

Mesosoma $1.5\times$ as long as wide, $1.1\times$ as high as wide. Sides of pronotum finely longitudinally reticulate-coriaceous all over. Mesoscutum somewhat roughly longitudinally reticulate-coriaceous with rather dense hairs; notauli weak, missing in about anterior 0.3; mid lobe bluntly prolonged to base of scutellum; scuto-scutellar grooves wide, densely hairy. Mesopleura smooth. Scutellum evenly convex, above level of mesoscutum, virtually smooth except for rather dense hair-implantations. Metapleura with whitish pilosity all over. Propodeal carinae short and dark, area between them smooth and much transverse.

Fore wing just overreaching tip of metasoma, $2.4\times$ as long as wide, with yellowish tint, dense hairs and short marginal cilia. Hind wing $5.9\times$ as long as wide, with two frenal hooks; marginal cilia one-third the width of wing.

Metasoma (fig. 8) 1.4× as long as head and mesosoma combined, 0.75× as wide as thorax. T1 strongly crenulated. T2 striated in basal foveae to 0.3, medially with a couple of very short wrinkles at base. T3 smooth medially, at sides with numerous rather scattered deeply implanted hairs. T4–T5 with some scattered deeply implanted hairs and longitudinal rugosity, smooth along margins. T6 with very faint longitudinal rugosity, almost smooth, and with a few hairs. Large sternite without hump anteriorly.

Comments: Runs to *P. leguminicola* Fouts, 1920 and *P. oenone* Fouts, 1925 in MacGown's unpublished key to *Platygaster* of the United States, but these species have metasoma differently shaped and sculptured than in *P. flabellata*, and flagellar segments less elongate. The same characters separate *flabellata* from the similar Palaearctic species *P. demades* Walker, 1835, *P. orcus* Walker, 1835, and *P. pelias* Walker, 1835, cf. Fouts (1920, 1925) and Vlug (1985).

***Platygaster hanssoniana* sp. nov.** (figs. 9–11)

Material examined. Holotype ♀: Costa Rica, Cartago, Parque Nacional Tapantí, 1200–1500m (9°45'N 83°47'W), 20.III.–10.IV.2000 (C. Hansson & D. Rubi). Paratypes: 2♂ same data.

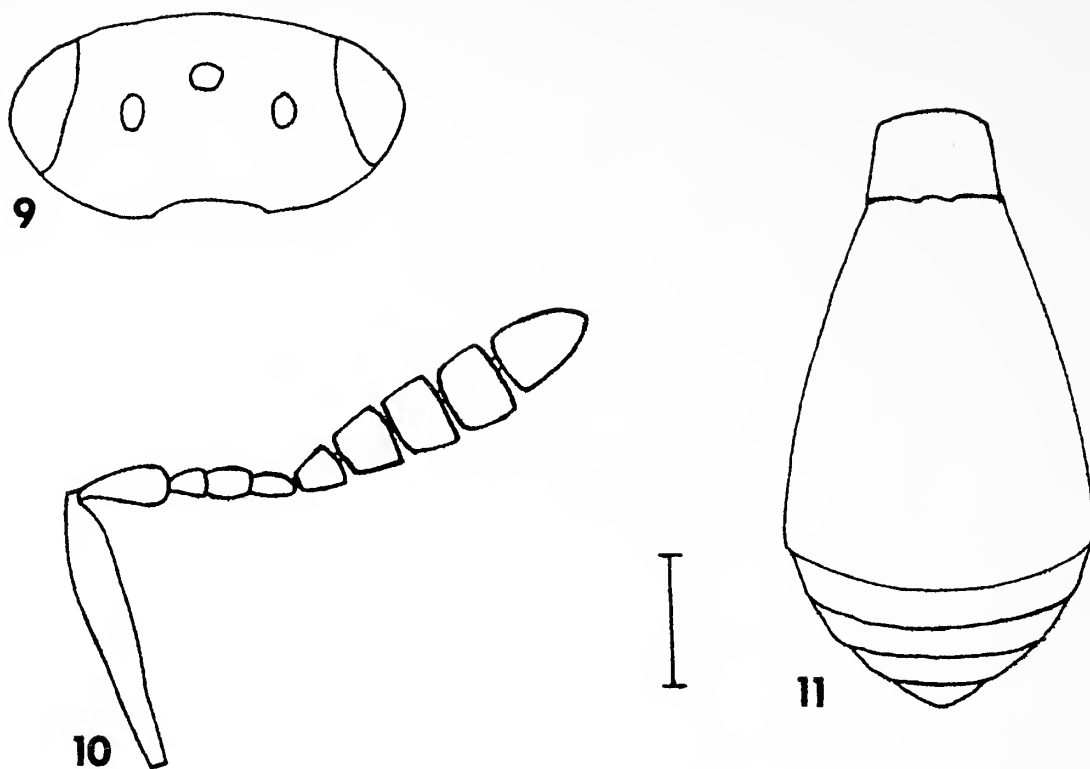
Description. Female: Length 1.0 mm. Colour black; A1 and legs dark brown; both ends of fore tibia, base of middle and hind tibiae, and segments 1–4 of all tarsi yellowish brown.

Head shiny, from above (fig. 9) 2.1× as wide as long, 1.1× as wide as thorax; frons in lower half finely transversely striate-reticulate, in upper half feebly reticulate with large meshes; vertex reticulate with small meshes; occiput narrowly rounded, distinctly transversely striated all over. OOL and LOL equal. Head from front 1.2× as wide as high, antenna (fig. 10) with A1 shorter than height of head (7:8), A9 1.2× as wide as long.

Mesosoma 1.4× as long as wide, 1.1× as high as wide. Sides of pronotum smooth along hind margin and in slightly more than lower half, rest longitudinally reticulate. Mesoscutum shiny, superficially but distinctly reticulate, in posterior third smooth, with notauli indicated in posterior third; hairs much denser in posterior half than in anterior half; mid lobe slightly prolonged to base of scutellum; scuto-scutellar grooves with dense hairs. Mesopleura smooth. Scutellum low, slightly convex, at level of mesoscutum, smooth except for dense hair-implantations. Metapleura with whitish pilosity all over. Propodeal carinae low, dark and parallel, transverse area between them smooth.

Fore wing 0.95× as long as body, 2.5× as long as wide, densely hairy and with faint brownish tint; marginal cilia at their longest 0.1 width of wing. Hind wing 6.0× as long as wide, with two frenal hooks; marginal cilia hardly one-third the width of wing.

Metasoma (fig. 11) longer than mesosoma (13:12), hardly 0.9× as wide as this. T1 strongly and evenly crenulated. T2 basally with deep and narrow striated foveae to half of length, medially with two strong longitudinal furrows to one-fifth of length. T3–T6 smooth, each with a few rather superficially implanted hairs.

Figs. 9–11. *Platygaster hanssoniana* sp. nov. ♀: 9.– head, dorsal view, 10.– antenna, 11.– metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm).

Male: 0.9 mm approx. Sculpture of head and mesoscutum somewhat rougher than in female, e.g. mesoscutum not smooth posteriorly. Antenna with A4 widened, twice as wide as A3, as long as A5; A5–A9 about equal, each 1.5–1.6× as long as wide, flagellar pubescence about two-thirds the width of segments.

Comments: Named after one of the collectors. Differs from the Neotropical species of *Platygaster* treated by Kieffer (1926) in the wide preapical antennal segments of female. Runs to *P. rhabdophagae* MacGown, 1979 and *P. astericola* (Ashmead, 1893) in MacGown's unpublished key to *Platygaster* of the United States, but these species have preapical antennal segments at least as long as wide, differently sculptured metasoma, etc., cf. Fouts (1924) and MacGown (1979).

***Platygaster laricis* Haliday, 1835 (fig. 12)**

Material examined: 1♂, Sweden, Öl., Halltorp 7.VIII.1967 (A. Sundholm).

Description of the hitherto unknown male: Length 1.2 mm. Head from above 1.8× as wide as long. Antenna (fig. 12) with A4 unusually large, A1–A4 yellowish brown, A5–A10 darker brown. Otherwise as female described by Vlug (1985).

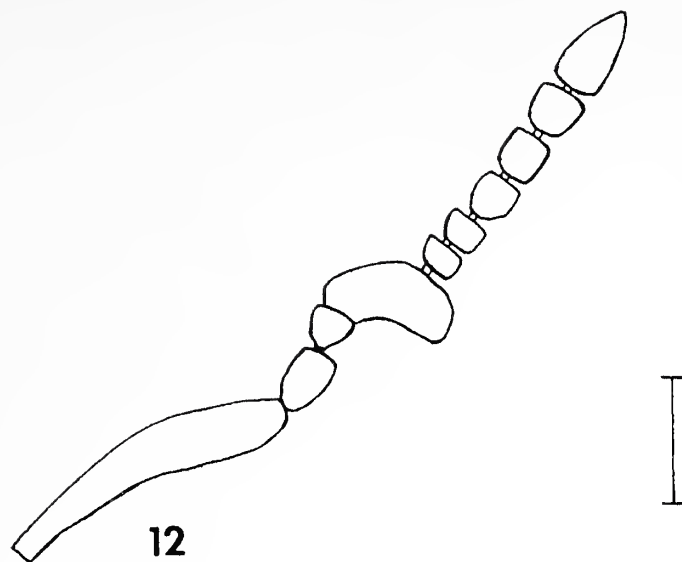

Fig. 12. Antenna of *Platygaster laricis* Haliday, 1835 ♂ (reference bar 0.10 mm).

***Platygaster striatidorsum* Buhl, 1998** (figs. 13–14)

New material examined (2♀, 4♂): 2♀, Sweden, Gotl., Lärbro 4. VIII.1963 and Hanguar 9.VIII.1963; 3♂, Sweden, Bl., Torhamn 25.VII.1969; 1 male, Bl., Rödeby, Gagnekulla 29.VII.1969. (A. Sundholm).

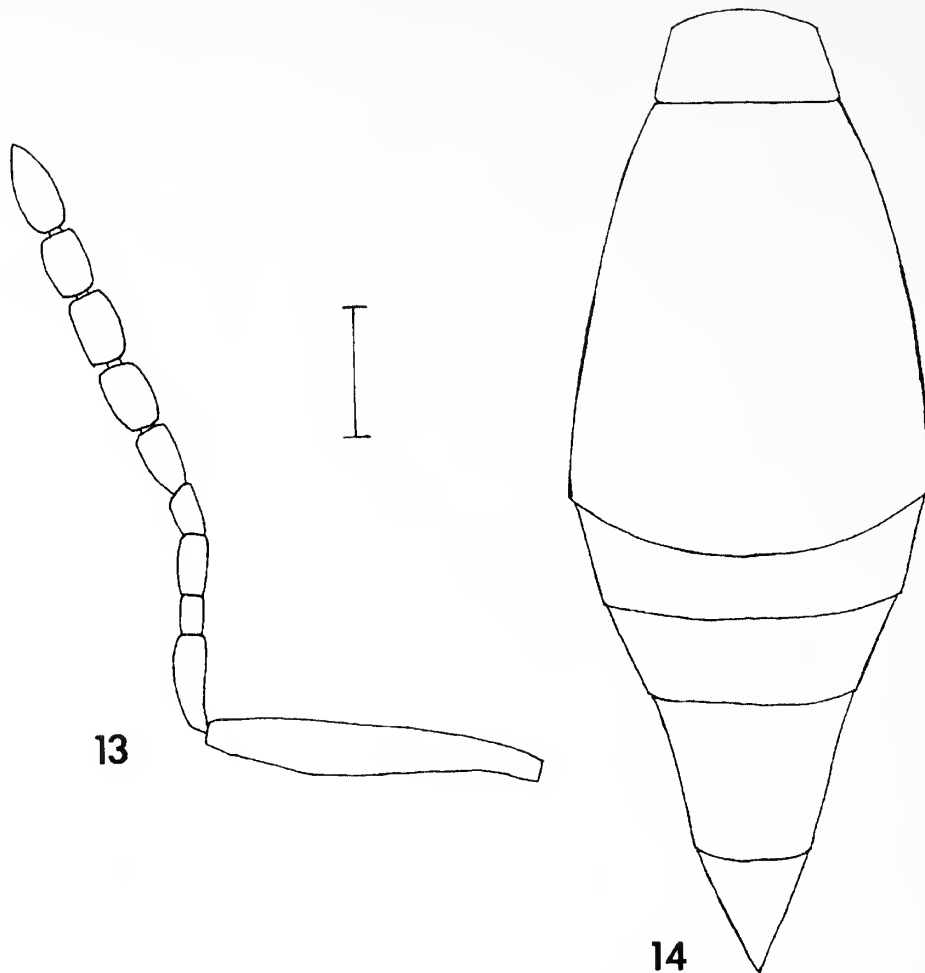
Description of the hitherto unknown female: Length 1.4–1.7 mm. Antenna (fig. 13) with A7–A9 each 1.5× as long as wide. Metasoma (fig. 14) 1.1× as long as head and mesosoma combined. T2 striated in basal foveae to about 0.5 of length, medially with shorter striae. Large sternite without hump. T3–T4 smooth, each with a medially interrupted transverse row of rather superficially implanted fine hairs; T5 with longitudinal rugosity, smoother medially and behind; T6 smooth with a few hairs. Rest of characters as in male described from Sweden by Buhl (1998).

***Synopeas acuticornis* sp. nov.** (figs. 15–18)

Material examined. Holotype ♀: Costa Rica, Cartago, Parque Nacional Tapantí, 1200–1500m (9°45'N 83°47'W), 20.III.–10.IV.2000 (C. Hansson & D. Rubi).

Description. Female: Length 1.1 mm. Colour black; A1–A6 and legs dark brown; most of fore tibia, basal half of middle and hind tibiae, and segments 1–4 of fore and middle tarsi lighter.

Head from above (fig. 15) 1.9× as wide as long, 1.1× as wide as thorax, finely and more or less transversely reticulate-coriaceous, occiput rather sharply angled, with traces of carina; lateral ocelli separated from eye by 1.25× their diameter; LOL = 1.7 OOL. Head from front hardly 1.2× as wide as high; antenna (fig. 16) with A1 0.8× height of head.

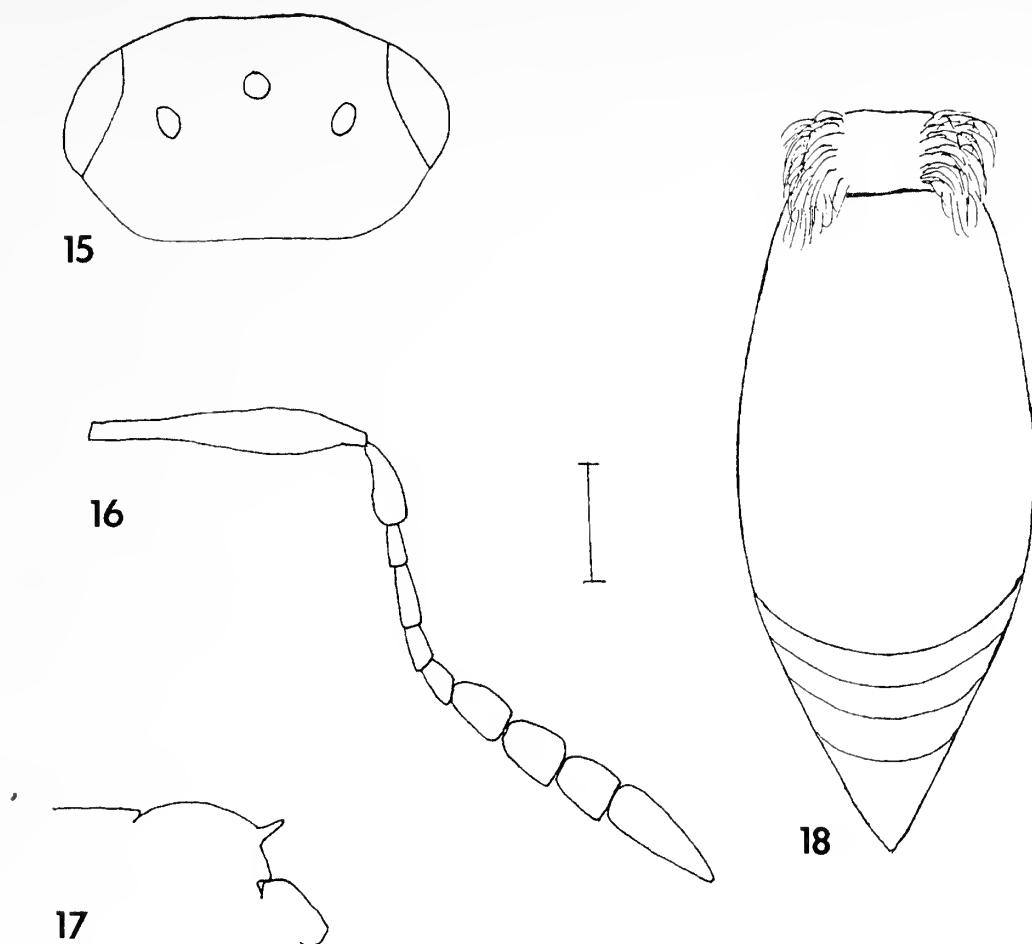
Figs. 13–14. *Platygaster striatidorsum* Buhl, 1998 ♀: 13.– antenna, 14.– metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm).

Mesosoma 1.4× as long as wide, 1.1× as high as wide. Sides of pronotum finely reticulate-coriaceous and hairy in upper half, rest smooth. Mesoscutum rather uniformly reticulate-coriaceous and densely hairy, without notauli but mid lobe posteriorly slightly raised and prolonged, not semitransparent; scuto-scutellar grooves wide, smooth and hairy. Mesopleura smooth. Scutellum (fig. 17) densely hairy and somewhat more rugose than mesoscutum, with a fine semitransparent tooth and a narrow vertical lamella below. Metapleura with whitish pilosity all over. Propodeal carinae fused, smooth, semitransparent, high and slightly curved.

Fore wing fully as long as entire body, nearly 2.6× as long as wide, with very faint brownish tint and densely hairy; marginal cilia at their longest slightly more than 0.1 width of wing. Hind wing 5.7× as long as wide; marginal cilia 0.4 width of wing.

Metasoma (fig. 18) as long as head and mesosoma combined, narrower than thorax (8:9), wider than high (8:7). T1–T2 smooth, T3–T6 faintly reticulate and with some superficially implanted hairs.

Comments: A very distinct species on account of pointed A10 which is fully 2.5× as long as wide.

Figs. 15–18. *Synopeas acuticornis* sp. nov. ♀: **15.**– head, dorsal view. **16.**– antenna, **17.**– scutellum and propodeum, lateral view, **18.**– metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm).

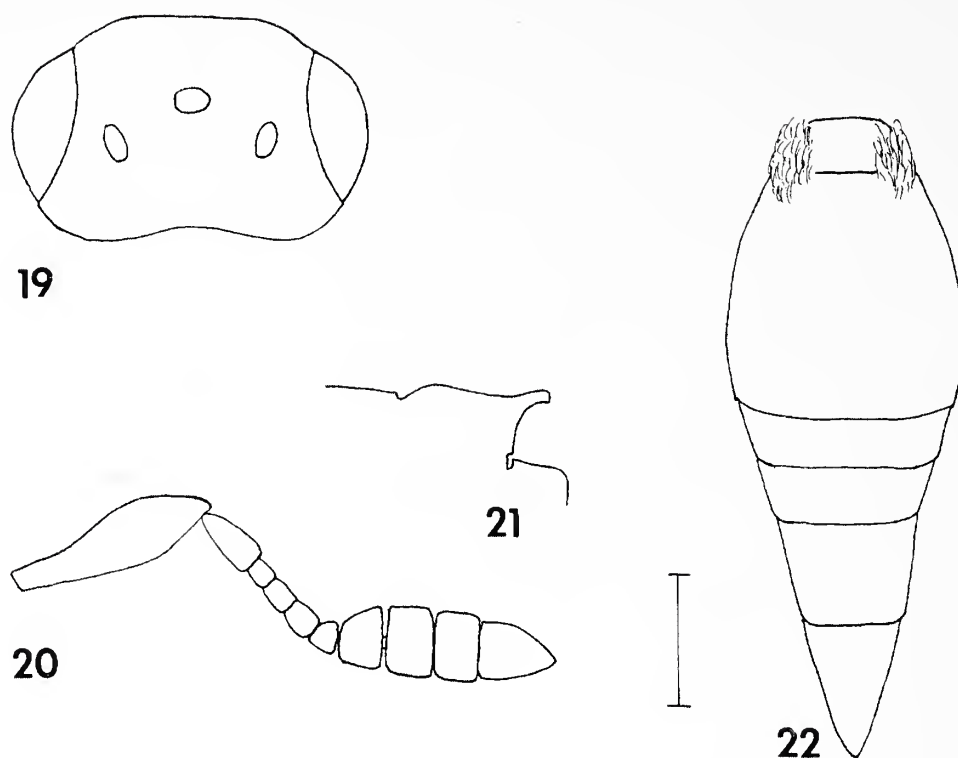
***Synopeas guatemalae* sp. nov.** (figs. 19–22)

Material examined. Holotype ♀: Guatemala, Solola, Panajachel, 1580m, 12.XI.1991 (R. Baranowski).

Description. Female: Length 1.0 mm. Colour black; A1 and legs almost uniformly bright yellowish, A2-A6 and apex of hind tibia brownish yellow; A7–A10 dark brown.

Head from above (fig. 19) 1.8× as wide as long, 1.25× as wide as thorax, dull, uniformly roughly reticulate-coriaceous, without occipital carina; lateral ocelli separated from eye by their longer diameter; OOL = 0.8 LOL. Head from front 1.2× as wide as high. Antenna (fig. 20) with A1 0.7× as long as height of head.

Mesosoma 1.6× as long as wide, 1.2× as high as wide. Sides of pronotum smooth in lower third, rest distinctly reticulate-coriaceous and with sparse hairs. Mesoscutum uniformly reticulate-coriaceous (finer than head, almost as pronotum), with sparse hairs and almost complete notauli which fade out shortly before reaching anterior margin of disc; mid lobe behind distinctly and narrowly pointed, reaching base of scutellum; scuto-scutellar grooves wide and hairy. Mesopleura smooth. Scutellum (fig. 21) with dense whitish hairs, spine and vertical lamella below slightly semitransparent. Metapleura with dense whitish pilosity except along narrow anterior margin. Propodeal carinae smooth, fused and slightly semitransparent.

Figs. 19–22. *Synopeas guatemalae* sp. nov. ♀: 19.— head, dorsal view, 20.— antenna, 21.— scutellum and propodeum, lateral view, 22.— metasoma, dorsal view (reference bar 0.10 mm).

Fore wing almost clear, $0.75\times$ as long as body, slightly overreaching tip of metasoma, $2.5\times$ as long as wide, with rather sparse hairs and no marginal cilia. Hind wing $6.5\times$ as long as wide, marginal cilia 0.4 width of wing.

Metasoma (fig. 22) $1.3\times$ as long as mesosoma, $0.9\times$ as long as head and mesosoma combined, $0.8\times$ as wide as thorax, $1.1\times$ as wide as high. T1 medially smooth and bare, laterally with dense pilosity. T2 smooth, antero-laterally with numerous longitudinal striae reaching about 0.4 length of tergite. T3–T6 rather convex, hardly hairy; T3–T4 with dense punctures except along hind margin; T5–T6 with punctate rugosity all over.

Comments: This species, named after its country of origin, does not fit in Fouts' (1924) key to Nearctic species, especially due to sculpture of head and T3–T6. Among Neotropical species rather similar to the short original description of West Indian *Synopeas grenadensis* (Ashmead, 1895), but this species is smooth and shiny, without distinct scutellar spine, it has A1 and legs brownish yellow and metasoma longer and differently shaped than in *S. guatemalae*, cf. Ashmead (1895).

References

- Ashmead, W. H., 1895. Report on the parasitic Hymenoptera of the Island of Grenada, comprising the families Cynipidae, Ichneumonidae, Braconidae, and Proctotrypidae. — *Proceedings of the zoological Society of London* **1895**: 742–812.
- Buhl, P. N., 1998. On some new or little known NW European species of Platygasteridae (Hymenoptera, Proctotrupoidea). — *Fragmenta entomologica* **30**: 295–334.

- Buhl, P. N., 2003. New species of African Platygastriinae (Hymenoptera: Platygasteridae). — *Phegea* **31**: 25–32.
- Fouts, R. M., 1920. Some parasites, with remarks on the genus *Platygaster* (Hymenoptera). — *Proceedings of the entomological Society of Washington* **22**: 61–72.
- Fouts, R. M., 1924. Revision of the North American wasps of the subfamily Platygasterinae. — *Proceedings of the United States National Museum* **63**: 1–145.
- Fouts, R. M., 1925. New Serphoid parasites from North and South America (Hymenoptera). — *Proceedings of the entomological Society of Washington* **27**: 147–152.
- Kieffer, J. J., 1926. Scelionidae. — In: F. E. Schulze, W. Kükenthal & K. Heider (editors): *Das Tierreich* **48**: 876 pp. Berlin and Leipzig.
- MacGown, M. W., 1979. The Platygasteridae (Hymenoptera: Proctotrupoidea) parasitic on midges (Cecidomyiidae) found on conifers in Canada and the United States. — *Information Bulletin* **9**, Mississippi Agricultural and Forestry Experimental Station.
- MacGown, M. W. (unpublished). Key to identification of species of *Platygaster* (Hymenoptera: Proctotrupoidea) in the United States: 42 pp., 101 figs.
- Masner, L., 1960. A revision of the African species of the genus *Leptacis* Först. (Hymenoptera, Platygasteridae). — *Revue zoologique et botanique africaine* **62**: 1–34.
- Vlug, H. J., 1985. The types of Platygasteridae (Hymenoptera, Scelionoidea) described by Haliday and Walker and preserved in the National Museum of Ireland and in the British Museum (Natural History). 2. Keys to species, redescriptions, synonymy. — *Tijdschrift voor Entomologie* **127**: 179–224.

Boekbesprekingen

LIKONA: Jaarboek 2002.

21 × 26 cm, 128 pp., talrijke afbeeldingen in kleur, paperback 2003, te bestellen bij Limburgse Koepel voor Natuurstudie, Provinciaal Natuurcentrum, Het Groene Huis, Domein Bokrijk, 3600 Genk (ISSN0778-8495).

Dit twaalfde Likona Jaarboek is weer in lijn met de vorige. Het bevat algemene artikels over verschillende natuurhistorische onderwerpen en een uitgebreid literatuuroverzicht van artikels die over de Limburgse natuur handelen, maar gepubliceerd werden in andere tijdschriften. Zo is er een interessante bijdrage over het fenomeen "Holle wegen". Verder zijn er artikels over vissen, amfibieën, vogels en zoogdieren.

Over insecten zijn er de volgende drie bijdragen: Monitoring van het gentiaanblauwtje in het Hageven te Neerpelt (G. Palmans en W. Pardon), Opmerkelijke ongewervelden op de Tiendeberg (G. Erens, M. Janssen, E. Stassen en F. Vankerkhoven), en het klein vliegend hert in Limburg (E. Stassen).

In het becommentarieerd literatuuroverzicht staan heel wat verwijzingen naar interessante artikels die over insecten handelen, o.a. verslagen van inventarisaties in verschillende natuurgebieden, nieuwe soorten vermeld voor de provincie Limburg enz. De publicatie is zeer rijkelijk geïllustreerd met foto's, tabellen en grafieken en zal iedereen aangenaam leesplezier bezorgen die in de Limburgse natuur geïnteresseerd is.

W. De Prins

Verloove, J.: Ingeburgerde plantensoorten in Vlaanderen.

21 × 29,5 cm, 227 pp., 63 tekstfiguren, paperback 2002, te bestellen door overschrijving van 12,50 € (incl. verzending) op rekening 091-2226013-86, en een briefje of e-mail sturen t.a.v. Helen Blow, Instituut voor Natuurbehoud, Kliniekstraat 25, 1070 Brussel, helen.blow@instnat.be (ISBN 90-403-0158-1).

Niet alle planten die men tegenkomt tijdens natuurwandelingen zijn van oorsprong inheems in onze streken. Reeds van oudsher worden geregeld exotische planten aangeplant, waarvan er een deel in geslaagd is te verwilderen en zelfs een tamelijk uitgestrekt bestand op te bouwen. Over die groep handelt dit boek, met die restrictie dat het slechts de taxa beschouwt vanaf 1945. De bespreking van elke soort wordt in drie alinea's ingedeeld: 1. de actuele verspreiding, de verspreidingsecologie en eventuele trends, 2. de herkomst en introductievector, en 3. de ecologie, het concurrentievermogen en eventuele schadelijkheid van het taxon. Bij 63 soorten wordt de huidige verspreiding in Vlaanderen met een kaartje grafisch voorgesteld.

Het is interessant vast te stellen dat tal van soorten die men frequent tegenkomt, tot deze groep neofieten behoren, o.a. *Acer platanoides* L., *Acer pseudoplatanus* L. en zelfs *Pinus sylvestris* L. Het feit dat onze flora zulke neofieten bevat, is natuurlijk ook erg belangrijk voor de entomofauna. Denken we maar even aan de explosieve verovering van het Vlaamse territorium door de kleine *Cameraria ohridella* Deschka & Dimić, waarvan de rups in de bladeren van *Aesculus hippocastanum* L. mineert, een boom vanaf de zestiende eeuw vanuit de Balkan elders in Europa aangeplant, maar slechts verwilderend vanaf de twintigste eeuw.

In bijlage 1 geeft de Standaardlijst van de niet-inheemse taxa een beknopt, maar duidelijk overzicht van alle soorten planten die niet oorspronkelijk in Vlaanderen voorkwamen, maar er nu toch te vinden zijn, door kweken, inburgering enz. Bijlage 2 bevat een lijst van niet-inheemse taxa die niet weerhouden werden voor de standaardlijst. Het boek bevat ook een uitgebreide literatuurlijst en een alfabetische index. Alle entomologen die met fytofage insecten te maken hebben, zullen in deze publicatie tal van interessante gegevens vinden.

W. De Prins

Dasysyrphus lenensis, nieuw voor de Belgische fauna (Diptera: Syrphidae)

Guy Van de Weyer

Abstract. *Dasysyrphus lenensis*, new for the Belgian fauna (Diptera: Syrphidae)

On 17 June 2000 a female of *Dasysyrphus lenensis* Bagatshanova, 1980 was found near Robertville (Belgium, prov. Liège). The species is mentioned here for the first time from Belgium.

Résumé. *Dasysyrphus lenensis*, espèce nouvelle pour la faune belge (Diptera: Syrphidae)

Le 17 juin 2000 une femelle de *Dasysyrphus lenensis* Bagatshanova, 1980 fut trouvée à Robertville (prov. Liège). Cette espèce est mentionnée ici pour la première fois de Belgique.

Key words: *Dasysyrphus lenensis* – faunistics – Belgium – new record.

Van de Weyer, G.: Pieter Breughellaan 26, B-2840 Reet.

In 1996 werd door Doczkal erop gewezen dat *Dasysyrphus lenensis*, door Bagatshanova in 1980 uit Chabarowsk (Centraal-Yakutië) beschreven, eveneens voorkomt in Centraal-Europa: Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Noord-Italië. Deze soort hoort thuis in wat Vockeroth (1969) de "*lunulatus* groep" noemt. In Midden- en West-Europa kan men drie soorten uit deze groep vinden: *D. pinastri* (De Geer, 1776) [= *lunulatus* auct. nec Meigen; cf. Thompson & Pont 1994: 107], *D. pauxillus* (Williston, 1887) [= *nigricornis* auct. nec Verrall; cf. Laska & Bičik 1996] en nu ook *D. lenensis* Bagatshanova, 1980.

D. pinastri komt in België algemeen voor in de buurt van naaldbossen. *D. pauxillus* is daarentegen veel zeldzamer en het tot op heden enige Belgische exemplaar werd gevangen door Jan Lucas op 17-05-1972 te Recht (Hoge Venen) (Verlinden & Decler 1987). Dit exemplaar werd door mezelf nagekeken in de verzameling van het Zoölogisch Museum te Amsterdam. Verlinden (1991) vermeldt wel een tweede exemplaar uit Noord-Limburg (leg. K. Decler, zonder vermelding van datum of vindplaats), maar in de franstalige versie van 1994 is deze vangst weggelaten. Uit Nederland zijn de drie soorten gemeld (Reemer 2002) en hier blijken ook *pauxillus* en *lenensis* eerder zeldzaam.

Bij nazicht van mijn verzameling bleek zich hier ook één ♀ exemplaar van *D. lenensis* te bevinden. Het werd gevangen op 17-06-2000 te Robertville (prov. Luik) op een bosweg tussen sparren (leg. & coll. G. Van de Weyer). De voornaamste herkenningpunten zijn de onderbroken en iets kleinere stofvlekken op het voorhoofd en de vorm van de zwarte vlek op het tweede sterniet. Gelieve dus alle exemplaren *Dasysyrphus*, waarvan de gele vlekken op de tergieten niet over de zijnaad gaan grondig te vergelijken, want in de toekomst zullen zeker nog nieuwe exemplaren opduiken.

In de "*Catalogue of the Diptera of Belgium*" worden dus best volgende wijzigingen aangebracht op pagina 111 onder het genus *Dasysyrphus* Enderlein, 1938:

- *lunulatus* (Meigen, 1822)* vervangen door *pinastri* (De Geer, 1776)*
- *nigricornis* (Verrall, 1873) vervangen door *pauxillus* (Williston, 1887)
- *lenensis* Bagatshanova, 1980 toevoegen

Bibliografie

- Bagatshanova, A. K., 1980. [New species of Syrphidae (Diptera) from central Yakutia]. — *Entomologicheskoe Obozrenie* **59**: 421–427. [Russisch met Engelse samenvatting].
- Láska, P. & Bičík, V., 1996. On the problems of the species *Dasysyrphus venustus* (Zetterstedt) and *D. lilaris* (Meigen) (Dipt., Syrphidae). — *Entomologist's Monthly Magazine* **132**: 305–309.
- Doczkal, D., 1996. Schwebvliegen aus Deutschland: Erstnachweise und wenig bekannte Arten (Diptera: Syrphidae). — *Volucella* **2**: 36–62.
- Reemer, M., 2002. Lena's wimperzweefvlieg *Dasysyrphus lenensis* in Nederland (Diptera: Syrphidae). — *Nederlandse faunistische Mededelingen* **17**: 13–17.
- Thompson, F. C. & Pont, A. C., 1994. Systematic database of *Musca* names (Diptera). A catalog of names associated with the genus-group name *Musca* Linnaeus, with information on their classification, distribution, and documentation. — *Theses Zoologicae* **20**(1993): 1–221.
- Verlinden, L., 1991. Fauna van België. Zweefvliegen (Syrphidae). — *Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen*: 1–298.
- Verlinden, L. & Decler, K., 1987. The hoverflies (Diptera: Syrphidae) of Belgium and their Faunistics — *Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen* **39**: 1–170.
- Vockeroth, J. R., 1969. A revision of the genera of the Syrphini (Diptera: Syrphidae). — *Memoirs of the entomological Society of Canada* **62**: 1–176.

Chasses insolites et quelques localisations géographiques belges peut-être utiles ou rares (Lepidoptera)

R. H. Nyst

Samenvatting. Geïsoleerde waarnemingen en enkele Belgische vindplaatsen (Lepidoptera) De auteur vermeldt de soorten Lepidoptera die hij in het centrum van Brussel waarnam in 2002. De meest opmerkelijke soort was *Pseudopostega crepusculella* (Zeller, 1839), waarvan de rups op *Mentha* sp. leeft, een plant die dikwijls verkocht wordt op de markten en in groentewinkels. Verder wordt *Agonopterix heracliana* (Linnaeus, 1758) voor het eerst vermeld uit de provincie Namur.

Abstract. Isolated records and some Belgian localities with special interest (Lepidoptera) The author lists some Lepidoptera observed in the centre of Brussels city during 2002. The most remarkable of these is *Pseudopostega crepusculella* (Zeller, 1839), of which the caterpillar lives on *Mentha* sp., a plant which is frequently available on the markets and in vegetable shops. Furthermore, *Agonopterix heracliana* (Linnaeus, 1758) is recorded for the first time from the province of Namur.

Keywords: Belgium – faunistics – *Pseudopostega crepusculella* – *Agonopterix heracliana*.

Nyst, R. H.: Boulevard de Dixmude 17, B-1000 Bruxelles.

Un lépidoptériste passionné est toujours à l'affût, même à la limite intérieure de la Petite Ceinture de Bruxelles où la végétation brille par son absence. J'utilise un éclairage constitué de lampadaires halogènes dont les coupes réfléchissantes éclairent mes plafonds. Ayant constaté que beaucoup de petits insectes étaient victimes de l'attraction lumineuse tout en demeurant intacts, j'ai relevé les espèces les plus significatives accumulées en août et septembre 2002.

Les lépidoptères ainsi observés sont: *Endrosis sarcitrella* (Linnaeus, 1758) (Oecophoridae), *Hoffmannophila pseudospretella* (Stainton, 1849) (Oecophoridae), *Argyresthia goedartella* (Linnaeus, 1758) (Yponomeutidae) et *Cameraria ohridella* Deschka & Dimić, 1986 (Gracillariidae).

Mais j'ai fait une trouvaille bien plus intéressante le 18 août 2002. Il s'agit du minuscule mais ravissant *Pseudopostega crepusculella* (Zeller, 1839) (Opostegidae) dont Krenek (2000) et Parenti (2000) donnent de superbes photos. Dans le catalogue De Prins (1998: 22) l'espèce n'est signalée que des provinces Flandre orientale et Luxembourg avant 1980 et Anvers après 1980. En plus, il y a une référence non vérifiée de la province de Hainaut dans la littérature. Ce micro semble donc rare et l'espèce est mentionnée ici comme nouvelle pour la province de Brabant.

Mon étonnement a été grand quand j'ai constaté que sa plante nourricière est la menthe (*Mentha* sp.). Il a cessé quand j'ai songé que, dans mon quartier bruxellois, de nombreux commerçants vendent en grande quantité de la menthe

fraîche d'espèces et d'origines diverses, aux amateurs de tisanes. Quelques rares inflorescences m'ont permis de reconnaître *Mentha rotundifolia*.

Quittant mes lampes mais non les lépidoptères j'ai constaté, en mettant de l'ordre, que j'ai négligé dans mes listes d'Ottignies: *Amphipyra berbera* Rungs, 1949 (Noctuidae), 4 exemplaires de 1989 et 1 de 2000. Un exemplaire aussi de Jannée (Province de Namur) en 2002.

Pour continuer ce relevé hétéroclite, ma petite-fille Capucine, dont la chance était déjà signalée par deux captures, a pris à Jannée (Province de Namur), le 8 février 2003, un exemplaire d'*Agonopterix heracliana* (Linnaeus, 1758) (Depressariidae). Il a été réveillé dans la maison où il hivernait. Ce qui correspond au comportement décrit dans l'ouvrage de Emmet (2002). Ce microlépidoptère est mentionné ici pour la première fois de la province de Namur (De Prins 1998: 54).

Enfin, pour clore, je voudrais signaler que, empêché de chasser à Ottignies, j'ai placé mes tubes à U.V. devant une fenêtre ouverte sur la Petite Ceinture citée plus haut. Cela m'a valu (outre les migrants) de nombreuses captures. Certaines méritent, je crois, d'être notées vu leur situation dans le Catalogue De Prins (1998).

Bucculatrix thoracella (Thunberg, 1794) (Bucculatricidae): 2 ex. les 9 et 16.VII.2003. Très localisé.

Cedestis gysseleniella (Zeller, 1839) (Yponomeutidae): 1 ex. le 5.VI.2003, non signalé depuis 1980.

Cnephasia communana (Herrich-Schäffer, 1851) (Tortricidae): 1 ex. le 5.IX.2003, non signalé du Brabant après 1980.

Plagodis dolabraria (Linnaeus, 1767) (Geometridae): 1 ex. le 18.VI.2003, non signalé du Brabant.

Stegania trimaculata (De Villers, 1789) (Geometridae): 2 ex. de la forme *cognataria* (Lederer), les 13 et 14.IX.2003, uniquement signalé du Brabant après 1980.

Références

- De Prins, W., 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Documents de Travail de l'I.R.Sc.N.B.* 92: 1–236.
- Emmet, A. M., 2002. *The moths and butterflies of Great Britain and Ireland*. Volume 4 (Part 1). — Harley Books.
- Krenek, V., 2000. *Small moths of Europe*. — Cesky Tesin.
- Parenti, U., 2000. *A Guide of the Microlepidoptera of Europe*. Guide 1. — Museo Regionale di Scienze Naturali, Torino.

Boekbesprekingen

Makris, C.: *Butterflies of Cyprus*.

24 × 29 cm, 329 p., 675 foto's, 53 verspreidingskaartjes en 32 kleurenplaten. Uitgegeven door Bank of Cyprus Cultural Foundation, Nicosia, 2003. Te bestellen bij de auteur r.c.makris@cytanet.com.cy of Eddie John eddie@grayling.dircon.co.uk. Hardcover € 42.85 (ISBN 9963-42-815-0). Softcover € 37.72 (ISBN 9963-42-817-7).

Nu Cyprus weldra deel zal uitmaken van de Europese Unie, wordt het tijd dat vlindergidsen beginnen rekening te houden met de prachtige fauna van dit eiland. Inderdaad is tot op heden in de voor ons gangbare vlindergidsen bijna nooit sprake van de vlinders die op Cyprus voorkomen. Met dit prachtige werk wordt meteen deze leemte gevuld. Het boek bevat maar liefst 675 foto's en 53 verspreidingskaartjes. Deze kaartjes werden gemaakt door Eddie John en zijn een geactualiseerde versie van deze gemaakt door Rob Parker in 1983. Vele waarnemingen dateren van na 2000.

Er wordt vooraf in een inleiding van 60 pagina's informatie gegeven over de geografische en geomorfologische/geologische positie van Cyprus, het klimaat, het oppervlaktewater, de flora en vegetatie van het eiland. De Rhopalocera worden gesitueerd in het insectenrijk en waar mogelijk worden daarbij steeds foto's gebruikt van de Cypriotische fauna. De levenscyclus van de vlinder wordt eveneens besproken en overvloedig geïllustreerd met foto's van Cypriotische vlinders en hun verschillende stadia. Daarna worden uitwendige kenmerken, variatie, gedrag, natuurlijke vijanden en verdediging daartegen beschreven, telkens rijkelijk gedocumenteerd met prachtige foto's uit de vlinderfauna van Cyprus.

Sectie A van het boek, 212 pagina's, behandelt de systematiek van de vlinders op Cyprus, na een korte historische schets van de personen die op Cyprus inventarisatiewerk hebben verricht wat betreft de vlinderfauna. Daarna wordt elk van de 53 soorten die voor Cyprus in dit boek beschreven worden, apart behandeld. Dit gebeurt aan de hand van prachtige foto's van vlinders evenals van de overige stadia in de vrije natuur met daarbij eveneens aandacht voor de voedselplant en de biotopen waarin de verschillende soorten voorkomen. Er zijn steeds verscheidene foto's genomen van beide sexen, de copula, de eiafzetting, de rups en de pop. De foto's zijn prachtig en de mooiste vullen dikwijls een gehele pagina. Alle foto's gaan vergezeld van datum en vindplaats. Bij elke soort staat natuurlijk een verspreidingskaartje dat, zoals het hoort, opgevat is als een UTM-rooster van 10×10km. Deze verspreidingskaartjes zijn het resultaat van een 50-tal bronnen over meer dan 150 jaren verzameld. De stippen op de kaartjes onderscheiden waarnemingen vóór of na 1990 en bieden een vrij goed beeld over het voorkomen van de vlinders op Cyprus. Er werd eveneens een fenogram in tabelvorm toegevoegd met de vliegtijd en duur van alle stadia, zoals die geldt voor Cyprus.

Sectie B bevat 32 kleurenplaten met de geprepareerde vlinders op ware grootte. Telkens worden de boven- en onderkant afgebeeld van mannetje en wijfje, waar dit van toepassing is, zelfs in verschillende generaties. Het geheel wordt afgerond met een index en een bibliografie van de Cypriotische vlinderfauna. Het boek is wetenschappelijk zeer correct van opzet.

Dank zij de subsidie van de bank of Cyprus kon dit zeer verzorgde, rijkelijk met foto's geïllustreerde werk toch tegen een zeer aanvaardbare prijs aangeboden worden! Een must voor wie een vlindervakantie op Cyprus overweegt. Wie geboeid is door prachtige foto's van vlinders komt met dit boek ogen te kort.

Bart Vanholder

3 9088 01269 3248

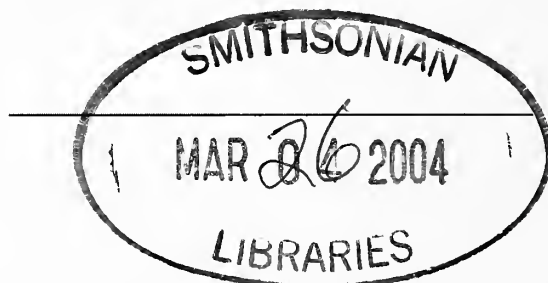
Gielis, C.: *Pterophoroidea & Alucitoidea (Lepidoptera) – World Catalogue of Insects Volume 4.*
24 × 17cm, 198 pagina's, Apollo Books Aps., Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup,
apollobooks@vip.cybercity.dk, 2003, gebonden, DKK 320.00 (excl. verzending) (ISBN 87-88757-
68-4).

Dit vierde deel in de reeks "*World Catalogue of Insects*" is het eerste waarin enkele families Lepidoptera behandeld worden. Voordien werden reeds drie delen over Coleoptera gepubliceerd (nl. de groepen Hydraenidae, Hydrophiloidea en Dytiscidae).

In dit deel worden de Pterophoroidea behandeld, samengesteld uit de families Pterophoridae (1136 soorten) en Macropiratidae (3 soorten), en de Alucitoidea, samengesteld uit Alucitidae (186 soorten) en Tineodidae (19 soorten). Bij de genera wordt de referentie naar de oerbeschrijving gegeven en de type-soort, alsook de eventuele synoniemen. Door het ontbreken van taxonomische studies op soortniveau, worden de soorten alfabetisch gerangschikt. Bij elke soort wordt de originele combinatie gegeven en de referentie naar de beschrijving, met vermelding van het land waaruit de soort beschreven is. Hetzelfde geldt voor de synoniemen. Telkens wordt in een aparte paragraaf de geografische verspreiding aangeduid tot op landniveau, en onderverdeeld in zeven zoögeografische gebieden: Palaearctisch, Nearctisch, Neotropisch, Afrotropisch, Oriëntaal, Australaziatisch en Pacifisch.

Indien de voedselplant van de rups bekend is, wordt deze ook vermeld en in enkele gevallen de parasieten (Diptera of Hymenoptera). Deze gegevens ontbraken in de vroegere delen uit deze reeks, maar ze vermeerderen duidelijk de gebruikswaarde van de catalogus. Zes nieuwe synoniemen worden voorgesteld alsook een vervangingsnaam voor een homoniem.

Achteraan volgt een uitgebreide literatuurlijst die niet minder dan 45 pagina's beslaat en enkele indexen die het snel opzoeken van de informatie vergemakkelijken: de diptere parasieten, de hymenoptere parasieten, de voedselplanten, de taxa van de Alucitoidea en de taxa van de Pterophoroidea. Het boek is keurig uitgegeven en zal lange tijd dienst doen als informatiebron voor iedereen die met pluimmotten te maken heeft.

Willy De Prins

Inhoud:

Buhl, P. N.: New or little known platygastriids (Hymenoptera: Platygastriidae).....	183
Kolev, Z.: A final note on the taxon <i>Aricia (Ultraaricia) orpheus</i> and its relationship to <i>Plebejus (Aricia) anteros</i> (Lepidoptera: Lycaenidae).....	161
Nyst, R. H.: Chasses insolites et quelques localisations géographiques belges peut-être utiles ou rares.....	197
Poltavsky, A. N. & Ilyina, E. V.: The Noctuidae (Lepidoptera) of the Daghestan Republic (Russia). II.....	167
Van de Weyer, G.: <i>Dasysyrphus lenensis</i> , nieuw voor de Belgische fauna (Diptera: Syrphidae)	195
Boekbesprekingen	182, 194, 199

verantw. uitg.: W. De Prins, Nieuwe Donk 50, B-2100 Antwerpen (Belgium) - Tel: +32-3-322.02.35

Phegea 31 (4) (1.XII.2003): 200